

ΙΟΥΛΙΟΣ 1912 — ΑΡΙΘ. 2(50)

ΦΕΛΙΑΔΕΣ
32

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ * * * *
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ * * * *
ΟΡΓΑΝΟ ΤΩ * * * *
ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΩΝ * * * *
ΣΜΥΡΝΗΣ ΚΑΙ * * * *
ΑΪΝΤΙΝΙΟΥ * * * *

**Ν
Ε
Ο
Τ
Η
Σ**

ΓΡΑΦΕΙΑ:

ΟΔΟΣ ΓΑΛΑΖΙΟ 30

ΣΜΥΡΝΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ :

Θ. ΕΞΑΡΧΟΣ

‘ ΝΕΟΤΗΣ ,
 ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΟΥ ΓΡΑΦΕΤΑΙ
 ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑ
 ΚΑΙ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ
 ΜΕ 32-48 ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ
 ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ
 ΓΙΑ ΤΗ ΤΟΥΡΚΙΑ ΜΕΤΖ. 2 $\frac{1}{2}$
 ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΦΡ. 12 $\frac{1}{2}$

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ :

ΑΛΕΞΑΣ—‘Ο άπραγος.	Σελ. 51
‘Από τούδ ‘σκλάβουδ.	» 62
Φ. ΕΥΓΕΝΗΣ.—Πολεμιστής, Λάρα	» 65
Θ. ΕΞΑΡΧΟΣ.—Κένταυρος και Φαῦνος του VALÈRE BERNARD	» 67
MAX HOCHDORF.—Νέοι Γερμανοί ποιη- τές	» 56
Κ. ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ.—Τά Χελιδονήσια, Κέν- δαρος	» 68
ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΕΙΡΕΥΤΟΣ.—‘Η σοφία	» 70
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.—Παράδοση	» 49
Δ. Σ.—Τό σιωπηλό δραμαδάκι του Πώλ Φόρ	» 69
Κ. ΦΡΙΔΛΗΓΟΣ.—Τό τραγούδι τ’ άμπελιού	» 61
ΜΕΝΟΣ ΦΙΛΗΝΤΑΣ.—Sonetto	» 64
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ.—(Σημειώματα — Τό μπαλ- σαμωμένο άγώρι—‘Ιστορίες του πελά- γου και τής άερογιαλίδς — Πώλ Φόρ —Φιλολογικό προσκύνημα—J-L. Ca- ragiale—Félibres—Γιά τόν Wilde Χριστιανικά γεωργικά—Οι σημερινές συγγραφίτσες γυναίκες	» 71

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ

*Κοντά στο βράχο, στο Λογάρι,
 στῆς Λιβαδιᾶς τὸ δρόμο, εἶν’ ὁ λαός.
 ‘Ανθοστεφανωμένο τὸ σφαχτάρι,
 προσμένει τὸν ἱερέα του ὁ θεός.*

*Θεὸς ὁ ‘Απόλλωνας. Θυσία.
 — Λειτουργγέ, τὸ μαχαίρι. Δὲν ξυπνᾶς ;
 Τὸ χέρι σου τὸ δένει ποιὰ ‘Ερινύα ;
 Σὲ κάνει καὶ σπαράζεις ποῖδς βραχνᾶς ; —*

*Ξυπνᾶς, μιλᾶς : «Βουλὴ τῆς Μοίρας.
 Δρακοντοφάγε, ἀλιὰ καὶ τρισαλιὰ !
 ‘Ο ἕνας θεὸς τῶν θεῶν καταποτίρας
 τὴν ὥρα αὐτὴ γεννιέται στὴ σπλιὰ.*

*Πῶς νίκησες ἐσὺ τὸ δράκο ;
Κι' ὁ ἕνας θεὸς δικός σου νικητής.
Μὰ κι' αὐτὸς θὰ ριχτῆ στὸν ἴδιο λάκκο.
Χρυσάχιτιδε, θὰ ξαναλατρευτῆς.»*

*Μίλησες. Πέφτει ἀστροπελέκι,
ὄ' ἔκαψε. Ἄρὰ κατάρα. Ἄπ' τὴ φωτιά
σκιωτὸς κι' ὁ βράχος ἀνοιξε καὶ στέκει,
σὰ στόμα χτυπημένου ἀπὸ γητιά.*

*Χαρά σου, ἡ μοῖρα ἐσένα ὠραία
νὰ πέσης θεοῦ σημάδι ἐκδικητῆ,
στερνὲ, πρῶτε, Ἀπολλώνιε ἱερέα,
τοῦ Ξαναγεννημοῦ προφητευτή!*

Ο ΑΠΡΑΓΟΣ

Εἶχε τὸ σπίτι του στὴν πλαγιά τοῦ καταπρασι-
σμένου λόφου. Ἐνα σπίτι σὰν ἄσπρη φωλιά, σὰν μι-
κρὸς ναός. Σ' ἐκείνη τὴν κατάμονη συνοικία τραβηγ-
μένος πάντα περίμενε τὴν αὔριο, ὡς ποὺ ἡ ἐλπίδα τοῦ
ἐρχομοῦ τῆς τοῦ κατάντησε ἕνα μακροσυρτὸ ὄνειρο
τῆς ἡσυχῆς ζωῆς του. Ἡσυχὴ ἀπ' ἔξω ἀλλ' ἀπὸ μέσα
σὰ στὴ σιγανὴ τὴ θάλασσα ἕνα καράβι ποὺ πάει σὲ
κάποια μακριὰ λιμάνια γιὰ ν' ἀράξει καὶ σέρνει μέσα
κοίρσεμα καὶ σκλάβους καὶ λογιῶν καημούς. Κάτου
εἶτανε ἡ πολύκοσμη πολιτεία ποὺ ἡ βοή τῆς ἔφτανε
μονάχα ὡς ἐκεῖ. Κι' ἀπ' ἐκεῖθε περνούσανε οἱ τσιγγά-
νοι κι' αὐτοὶ οἱ μαντολόγοι, ποὺ ξέρουνε τὴν αὔριο,
ποὺ κατέχουν τὶς ἐλπίδες κι' ὅλους τοὺς ἐρχομούς.
Πάντα σταματούσαν στὴν πόρτα του καὶ τοῦ ἐξετάζαν
τὰ χέρια κ' εἶδανε μέσα στὰ μάτια του σὰ σὲ πέλαιο
πλατὺ γιὰ ν' ἀντικρύσουν τί σύννεφο σηκώνεται καὶ τί
ἀέρας τὸ σουφρώνει. Κι' ὅλα τὰ ὄνειρά του τ' ἀφιγ-
κράστηκαν κι' ὅλα τὰ παραμαντέματα τὰ ρώτηξαν.
Πάντα αὐτὸς περίμενε τὴν αὔριο, πάντα τὴν ἐλπίδα.

Κ' εἶτανε ἕνα παλάτι μὲ κάγκελα τριγυρισμένο μέσ'
στὰ περιβόλια τὰ δλάνθιστα κ' εἶχε δεῖ μιὰ μέρα τῆς
κυροπούλας τὸ λευκὸ τὸ χέρι ἀπὸ τὰ κάγκελα κ' εἶχε
δεῖ τὸ στῆθός της μέσ' στὸ φεγγάρι ποὺ τὸν τυραγοῦ-
σεν ἕνα βράδυ μέσ' στὰ δικά του στῆθια. Θάρθει αὐ-
τὴ ἡ μέρα, θὰ ξαναγυρίσει μέσ' στὰ χρόνια, μέσ' στοὺς
κύκλους τοῦ καιροῦ . . . θάρθει ἐκεῖνο τὸ φεγγάρι, θὰ
ξαναπροβάλλει στὸ μελλόμενο οὐρανό.

Τί νάγινε ὁ Σταυρῆς ὁ Βαρδιάνος, ποῦχε ἐκεῖ κοντὰ
τὸ σπίτι του κ' εἶχε τὰ μαλλιά του κόκκινα; Ἄλλαξε
τὸν τόπο ἐδῶ καὶ τρεῖς χρόνια κ' ἔφυγε μακριά. Κι'
ὅλο ἐκεῖνο τὸ σπίτι τῶν ξανθόμαλλων ἀνθρώπων ξετο-
πίστηκε, ἔφυγε, δὲν εἶνε πειὰ ἐκεῖ. Ὁ Βάσος τῆς Στρα-
τούλενας, ἐκεῖνο τὸ ψηλὸ μαυριδερὸ παλληκάρι πάει
ἐθελοντής.

Τότε γύρισε κ' είδε γύρω του τις αλλαγές· όλοι εκείνοι οί συμμαθητές του, άλλος ταξειδεύτηκε, άλλος πήρε μιάν επιστήμη, μιὰ δουλειά. Ο Σταμάτης ό Κουτοπόνηρος έβγαλε μιάν άσκημιὰ στη μούρη του σάν κάτι χοντρό και πρόστυχο μαύρο μουστάκι και τόν θυμότανε πώς έβγαينه καθ' άπογευματινόν στην πόρτα του μέσ' στο λιθαρένιο τους πεζούλι και δάγκανε ένα κομματί μαύρη πητή από λάχανα και λάδι. Κ' ύστερα πετροβολούσε κανέναν άριόν διαβάτη που έχανε τη στρατά του ως εκεί, βοηθώντας τὰ σκυλιὰ του δρόμου και τὰ βαβίσιατά τους. Είτανε σάν τὰ σκυλιὰ στις ρούγες, που δέν έχουν όνομα, που δέν γνωρίζονται. Μὲ τὸ φτωχικό του ριζικό τὸν εἶχεν ἡ μοῦρα κατάμουτρα βουλωμένο.

Μιὰ μέρα άκουσε τις άντρεισούνες του Βάσου κι' άλλη μιὰ κατέβηκε ως την πολιτεία κ' είδε να του φέρουν το κεφάλι του στημένο σ' ένα στραβοράβδι. Τὰ πουλιὰ, μαύρα πουλιὰ, του λάνισαν τὸ ψηλὸ τὸ ὄμορφο κορμί του μέσ' στους λόγγους άφιμένο σὲ μιὰ άκροποταμιὰ. Κ' ἡ Στρατούλενα πάντεχ τὸ γυιὸ τὸ Βάσο της, χωρὶς νὰ ξέρει τίποτ' απ' αὐτὰ. — "Ε, εἶπε τοῦτος τότε, πολὺ θὰ καρτερεῖς ἀκόμα . . .

Εκείνον τὸ χρόνο είδε μιὰ μέρα στη γειτονιά του κάποιους που μετρούσανε τὸν τόπο, ἔστεναν δεξιὰ, ἔστεναν ζεβὰ σημάδια, σὰ νὰ κάνουν σχέδια σὰ νὰ πέρουν μέτρα γιὰ θεμέλια. Λόγος εσπάρθηκε τότες πὸς ὁ Μαυριανὴς ὁ Γιάγκος, που εἶτανε δέκα χρόνια στις ξηνητιές, γύριζε στὸν τόπο του την άνοιξη κ' έβαλε νὰ χτίσουν ἕνα τετράψηλο σαράγι ἀπάνω στὸν πράσινο τὸ λόφο. Ἦβρε καλὴ τύχη και στη γυναῖκα πέτυχε καλὰ γιατροὺς σπουδασμένους στὸ Παρίσι κ' ἕναν καημὸ τὸν εἶχε ἕναν καιρὸ νὰ χτίσει στὸν παλιὸ του τόπο μιὰ βίλλα με τρεχούμενα νερά. Καὶ χτίστηκε κ' ἡ βίλλα και περιτριγυρίστηκε με κάγκελα και φυτεύτηκε με άκακίες κι' ὄμορφα ἠχολογοῦσε ἐκεῖ στα πεῦκα τὸ βραδυνὸ ἀγέρι κ' ἔλαμπε στὸν ἥλιο τὸ τετράψηλο σαράγι. Καὶ φύτεψε ἕνα ἀμπέλι ὁ-

λόγυρά του ὁ Μαυριανὴς σάν μιὰ λίμνη πράσινη και μέσα σὶ ροδακινιές κ' οἱ καρσιές και τὰ λογῆς καρπερὰ δέντρα τὸ καταστολίζαν. Παρίσια, ἂν πεις, τὰ νερά κ' οἱ βρύσες που νὰ μὴν ἔχουν καμιὰ χρεία ἐκείνοι που τὸ κατοικούσαν. Κ' ἔφερε κι' ἀπόλυσε λογῆς ζαρκάδια και' ἀλαφάρια και' ἀπὸ τὰλλα ἀγρίμια μέσα σ' τὰ τέλειωτο ρουμάνι, τὸν κῆπό του, δέν ἔλειπαν. Μέσα στὸ φεγγάρι στη βραδυνὴ σιγὴ εἶταν ἕνα θάμα αὐτὸ τὸ παλάτι. Κι' ὅμως ἔλεγαν ἕνα πράμα που νὰ τοῦ ἔκακοφαίνονταν πολὺ τοῦ Ἀπόγυρου, πὸς νὰ μὴν ἔστάθηκε πολὺ εὐτυχῆς με τῆς γυναῖκας του την ὄμορφιὰ ὁ Μαυριανὴς, και πὸς τάχα μ' ἕνα δοῦλό της νὰ συντύχαινε αὐτὴ ἡ ἀκατάστατη γυναῖκα. — "Α! γυιέ μου, τόλεγεν ἡ μάνα του, ἔτσι εἶναι τοῦ κόσμου οἱ ἔννοιες, κοίταξε ὅμως ἐσὺ δέν εἶσαι γιὰ προκομὸ κανέναν. Ἐχουμε δυὸ μαγαζιά κ' ἕνα περιβόλι που με τοῦτο ἐδὼ τὸ σπῖτι μᾶς ἄφηκε ὁ πατέρας σου και τὰ μετροῦτὰ με τὰ διαμαντικά μου που τάχω στὸν Ἐβραῖο, και μ' αὐτὰ ἂ; κάνουμε σπῖτι νὰ πάρεις και σὺ στεφάνι. Δέν εἶσαι ἄξιος νὰ τὰ μεγαλώσεις μὰ εἶσαι καλὸς νὰ τὰ βαστάξεις κ' αὐτὸ προκομμένο εἶναι. Τί καρτερεῖς ἀκόμα; Νὰ, ἐμένα με πήρανε τὰ χρόνια στὸν κατήφορο, κοίταξε κ' ἕνα γύρω γιὰ νὰ δεῖς ὅλοι πὸς βουλευτήκανε με τὴ δύναμη τῆς τύχης του ὁ καθένας.

Τότε έβαλε τ' αὐτὶ του στοῦ κόσμου τὰ λόγια και τοῦ ἐρχότανε συχνὰ στὸ λογισμό ὁ Σταμάτης ὁ κουτοπόνηρος, που ἄνεργος κι' ἄχαρος και που ἄπραγος τὸν έβλεπε κάθε βράδυ συσκοτεινὰ ν' ἀνηφορίζει ἀπὸ την πολιτεία στα μέρη τους. Ἐτσι σὰ νὰ κατάλαβε σὰ νάνοιωσε σὰ νάγροίκησε ἀπάνου κάτου πὸς τέτοιον τὸν ἤθελε κι' αὐτὸν ὁ κόσμος. Τότε θυμότανε τὰ χάδια τοῦ Παπαγιώργη, που τὸν χτυποῦσε στὸν ὄμο και θαρρετὰ ἔλεγε στους γονιούς του, στὸν καημένο τὸν πατέρα του και τὸν καλοκάριζε: — Μεγάλος ἄνθρωπος θὰ σοῦ τύχει μιὰ μέρα στὸ σπιτικό σου, μεγάλο πράμα. Τοῦτο τὸ συχαμένο κάτι μπόρεῖ νὰ γένει.

Και πάλι θυμήθηκε τὴ μέρα που ἕνας μεγάλος ἄν-

θρωπος μένα μπαστούνι δλόχρυσο στὰ χέρια σταμάτησε σ' ἓνα δρόμο ἀπόμερο τὸν καημένο τὸν πατέρα του καὶ χαϊδεύοντας τὸν ἴδιο, μικρὸς σὰν εἶτουν τότε, εἶπε τοῦ γονιοῦ του : — Τοῦ παποῦ του μοιάζει πού εἶχε ἐκεῖνο τὸ μεγάλο ὕφος.

Καὶ νὰ, οἱ δασκάλοι πού τοῦ λέγαν πὸς δὲν εἶχε ἄλλο σὰν κι' αὐτὸ στοχαστικὸ παιδὶ κ' ἔξυπνο καὶ ζωηρό...

Ἔστερα πάλι νὰ, ξανάνοιωνε ἡ φαντασία κ' ἐχάραζε ὁ οὐρανὸς τῆς κ' ἔβλεπε τὴν κυροπούλα μὲ τὸ λευκὸ τὸ χέρι καὶ μὲ τὸ στήθος τὸ χιονάτο. Κι' ὄλο περιέμενε τὴν αὐριο, κι' ὄλο ἡ ἐλπίδα κ' ἡ ὑπόσχεσή τῆς τὸν καλοκαρδίζαν. Κ' ἐνοιωθε τὸν ἑαυτὸ του παλληκάρι, τοῦ παραμυθιοῦ οἱ ἀντρειωμένοι τοῦ ἐρχόντανε στὸ νοῦ καὶ λαχταροῦσε μέσα του κάθε φύσημα δροσόβολο ζωῆς.

Κ' εἶτανε ἀφοβὸς στρατιώτης κι' ἄξιος καβαλάρης κ' εἶτανε σοφὸς τεχνίτης, κ' εἶτανε, κ' εἶτανε ὁ διαβασμένος τῶν ὕλων ὁ ἐξηγητής. Κ' ἔπεφτε μέσ' στὰ βιβλία γυμνάζοντας τὸ πνεῦμα κ' ἔπιανε κουβέντα μὲ τοὺς πρωτινοὺς ἀνθρώπους κ' ἡ βουὴ πάντα κάτω τῆς πολιτείας εἶτανε ἡ μουσικὴ πού τὸν ἐβύθιζε, ὁ ρυθμὸς πού τὸν ἔμπαζε στὸ στοχασμὸ του κ' ἐκεῖ μέσ' σταῖγια τὰ μεσάνυχτα τὸ λευκὸ χέρι τοῦ γύριζε τὰ φύλλα, ἀφοβο τὸ χέρι ἐκεῖνο τοῦ ἄνοιγε τὰ δλόχρυσα παλάτια, σήκωνε γι' αὐτὸν τὸ πανὶ πού φαίνεται ὁ κόσμος ὁ ὠραῖος.

Κ' ἓνα βράδου χόρευε μπροστά του, κ' ἓνα βράδου ἀμόλησε τ' ὀλάσπρο, τ' ἄγγιχτο τὸ φόρεμά τῆς καὶ γδυμνὸ τὸ ὠραῖο σῶμα σὰν ἡ ἀπαλὴ ἀστροφεγγιά, σὰν τὸ βραδυνὸν ἀστέρι, σὰν μαρμαροκολώνα σὲ ναό. Δὲ γελαίει ἡ θάλασσα μ' ὄλη τὴν ὁμορφιά τῆς σὰν ἐκεῖνη, δὲν λαμποκοπáει σὰν τὴ ντροπὴ τῆς τὸ κόκκινο ρουμπίνι τ' ἄλικο κρασί. Ἔφυγε τὴν αὐγὴ ἡ κόρη ἡ ροδόθωρη μὰ πίσω τῆς μένει ὁ καημὸς. Ἔλα, ὦ δεῖξου μὲ ντύμα βραδυνὸ, διψάει ἡ νύχτα ἡ μαυρισμένη γιὰ ἀσπράδες, ἡ σάρκα μου διψάει τὴ σάρκα, τὴν ψυχὴ σου ἡ ψυχὴ μου. Ἔστερα πάλι ὁ κόσμος ὁ ἀνα-

κατωμένος, ὁ ταραγμένος, ὁ μυριόλογος, μὰ οὔτε οἱ βασιλιάδες τέτοια ἀγάπη ἔχουν, μήτε αὐτοὶ πού κατοικοῦνε στὰ ψηλὰ παλάτια, οὔτ' ἔχει τὸ γέλιοιο τῶν ἀνθρώπων εὐτυχιὰ καμμιά κι' αὐτὸ τὸ κλάμα τους κανέναν πόνο. Δὲν ξημερώνει τίποτα γι' αὐτοὺς ἡ μέρα, τίποτα δὲ φέρνει ἡ αὐγὴ, κ' ἡ νύχτα τίποτα δὲν τάζει. Ὅλα εἶναι στολίδια τῆς ζωῆς του, ὅλα χάρισμά τῆς...

Σ' ἐκεῖνη τὴν κατάμονη ἡσυχία τραβηγμένος πάντα περιέμενε ἀπ' τὸν πράσινο τὸ λόφο τὴν αὐριο, κ' ἡ ἐλπίδα τοῦ κατάντησε τοῦ ἐρχομοῦ τῆς μακροσυρτὸ σὰν ἓνα ὄνειρο τῆς ἡσυχῆς ζωῆς του. Δὲν εἶναι ὁ ἀνθρῶπος ὁ ἀκροθαλασσίτης πού ἀκούει τῆς θάλασσας τὴν ταραχὴ, δὲν εἶναι πού βλέπει τῶν καιρῶν τὶς ἀλλαγές καὶ δὲν εἶναι πού δὲν πάτησε ποτέ τῆς ἐκεῖ, δὲν πάληψε ποτέ μ' αὐτά ; Χρόνια καρτερεῖ ὁ Ἀπόγυρος καὶ τὰ χρόνια γενήκανε καιροὶ ἓνα ὅμως δὲν κάνει ἡ συλλογὴ, τὸν κόσμον πού καταπιάνεται νὰ τὸν πειράξει κ' ἓνα μόνο καταφέρει ἡ συλλογὴ ἐκεῖνον πού τὴν ἔχει νὰ τὸν κουφοτρῶγει νὰ τὸν καταλυεῖ. Σὰν τὸ σιγανὸ τ' ἀκοίμητο ὅμως κῦμα, πού μέρα-νύχτα ἀπαλοστρώνει τὴ σκληρὴν τὴν πέτρα, μέρα-νύχτα τὴν ἀπαλοστρώνει ὡς πού νὰ περάσει ἀπάνου τῆς καὶ νὰ τὴν πνίξει ἔτσι πού μὲ τὰκατάπαυτό του χάδιο νὰ τὴν καταπατήσει καὶ νὰ ποῦν μιὰ μέρα οἱ караβοκυραῖοι : — Ἔδω δὲν εἶχε καμμιά πέτρα. Ἔτσι ἐβούλιαξε σιγὰ-σιγὰ καὶ τὸ σεντούκι του κατέβηκε τὰ σκαλοπάτια τοῦ σπιτιοῦ τῆς μάνας του, ἐνῶ ἐκεῖνη ἄπλωνε τὰ χέρια ἀπὸ πάνω, σὰν κάτι νάθελε νὰ πάρει ἀπ' ἐκεῖνο πού τῆς πέρναν, σὰν κάτι νάθελε νὰ πεῖ : — Τ' ὄρφανισμένο, τ' ἄχαρο, τὰδικημένο.

ΝΕΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

Ἔτσι σήμερα ἔχουμε γραφεῖ τόσες μελέτες γιὰ τὴ σύγχρονη γερμανικὴ φιλολογία μὰ οἱ κριτικοὶ μιλήσανε γιὰ τοὺς καλλιτέχνες ποὺ εἶτανε νέοι ἐδῶ καὶ καμιά τριανταριά χρόνια· λόγου χάρι σὰν τὸ Χάουπτιμαν τὸ Σούντερμαν κι' ἄλλους. Ἐμεῖς ἐπιθυμοῦμε νὰ γνωρίσουμε τὴ νέα γενεὰ τῆς Γερμανίας, ποὺ γι' αὐτὴν ὄχι μονάχα ἔχουμε μεσάνυχτα μὰ δὲ ξέρουμε ἀκόμα οὔτε τὰ ὀνόματα. Γι' αὐτὸ κάνουμε μιὰ σύντομη περίληψη μιᾶς μεγάλης μελέτης τοῦ Max Hochdorf ποῦναι τόσο ἐνδιαφέρουσα καὶ ποὺ θὰ μᾶς γνωρίσει τοὺς ποιητὲς αὐτοὺς, ποὺ ἀγωνίζονται ἀκόμα γιὰ νὰ ἀδειχτοῦν καὶ δὲν ἐξασφάλισαν ἀκόμα καμιά δημοτικότητα. Ἡ γενεὰ αὐτὴ δὲν ἀγαπᾷ βέβαια τὸ γλυκὸν ἠρεμισμὸ. Δὲν ἐπιτηδεύεται τὴν ἐπικίνδυνη ἀρετὴ μιᾶς ψεύτικης μετριοφροσύνης· οἱ νέοι τῆς ποιητῆς ἀπεναντίας εἶναι ἐρωτευμένοι μὲ τὴ λυσσάρικη μάχη καὶ τὰ περιοδικὰ ποὺ ὑποστηρίζουν τὶς ἰδέες τους καὶ ποὺ γράφουν τὰ ποιήματά τους· ἔχουν τίτλους : « Ἐνέργεια » καὶ « Καταιγίδα ».

* *

(Οἱ πρῶτοι γνωρισμένοι)

Ἐ γιὰ νὰ χαρακτηρίσουμε τὴ μανταλιτὴ τῶν ζωντανῶν ποιητῶν πρέπει νὰ μιλήσουμε πρῶτα γιὰ ἓνα πεθαμμένο τὸ δυστυχισμένο Peter Hille.

Πέθανε πενήντα ἔτη. Σήμερα θάταν πενήντα ὀχτὼ χρονῶ. Ἄν καὶ κάποιοι πιστοὶ τοῦ φίλου ἔκδοσαν τὰ ἔργα του εἶναι πολὺ λίγο γνωστὸς στὴ πατρίδα του γιὰ τὸ λόγο πὼς ἡ τέχνη του δὲν κολακεύει τὸ γούστο τὸ χυδαῖο καὶ τὸ κοινό. Εἶναι μολαταῦτα ἓνας ἀπὸ τοὺς δυνατώτερους χαρακτήρες ποὺ δοξάσανε τὰ γερμανικὰ γράμματα. Ἐμεῖς θαμάζουμε τὸ γερὸν ἐνθουσιασμὸ

τοῦ ἀμερικάνου ραψωδοῦ Walt Whitman ποὺ ἀνακάλυψε μιὰ σύγχρονη φύση γιὰ μιὰ σύγχρονη ἀνθρωπότη. Δὲν εἶτανε πιά ἡ ἐπιτηδευμένη χαρὰ τῶν ἐξοχῶν, τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν χελιδονιῶν ποὺ τραγουδοῦστηκε, εἶτανε μιὰ φύση σοβαρότερη, εὐρωσσότερη, ἀληθινότερη, ὁ κόσμος τῶν μεγαλοπόλεων, τῶν ἐργοστασιῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων.

Οἱ Γάλλοι ξέρουν ὡς ἄξιο καὶ πνευματώδη μαθητὴ τοῦ Whitman τὸν Emile Verhaeren. Στὴ Γερμανία ἔζησε κι' ὁ Peter Hille μὰ δὲν εἶτανε μιμητῆς χωρὶς πρωτοτυπία· ἀπεναντίας συμμαζεύει μὲς τὴ ψυχὴ του ὅ,τι μποροῦσε νὰ χαρακτηρίσει μιὰ γερμανικὴ ποίηση.

Εἶτανε ἀναγκασμένος νὰ ζῆ τὸν περισσότερον καιρὸ στὸ Βερολίνο κ' ἡ φτώχεια τὸν ἔκανε νὰ κατοικαίει πάντα στὶς φτωχὲς συνοικίας. Ἐκεῖ δὲ στὰ βορεινὰ ἢ στὰ βορειοανατολικά τῆς πρωτεύουσας, νοίκιαζε μὲ καμμιὰ εἰκοσαριά φράγκα κάποιο δωμάτιο στὸ τέταρτο πάτωμα. Τὸ παράθυρό του ἔβλεπε στὶς στέγες καὶ στὶς καπνοδόχους μὰ ἡ φαντασία του πετοῦσε πάντα κατὰ τὴν ἀνοιχτὴ φύση. Σὰν εἶτανε νέος γύρισε μὲ τὰ πόδια ὅλη σκεδὸν τὴν Εὐρώπη : τὴν Ἰταλία, τὴ Γαλλία καὶ φυσικὰ ὀλόκληρη τὴν πατρίδα του. Ἐπειτα ἔζησε μὲ τὶς ἀνάμνησές του κι' ἀπὲ στράγγιζε ὅλες του τὶς χαρὲς σὲ λυρικὰ ποιήματα. Τόσο πλούσιο εἶταν τὸ ταλέντο του, τόσο ἀνεξάντλητο, ποὺ σὰν πέθανε κ' ὕστερα βρήκανε πελώριες κάσες καὶ σακκιὰ γεμάτα χερόγραφα ποὺ τὰ περισσότερα δὲ δημοσιευθῆκαν ἀκόμα. Καὶ τὸ νόστιμο εἶναι πὼς τὰ χερόγραφα αὐτὰ εἶχαν μιὰ παράξενη ὄψη. Ὁ Hille τὶς πιότερες φορὲς δὲν εἶχε χρήματα ν' ἀγοράσει χαρτὶ κ' ἔτσι ἔγραφε πάνω σὲ σελίδες ποὺ τὶς εἶχε μεταχειριστεῖ μιὰ καὶ δυὸ καὶ τρεῖς ἀκόμα φορὲς. Κάποτε τοῦ τύχαινε νὰ μὴ βρῖσκει οὔτε τὸ παραμικρὸ ἄγραφο τοπαλάκι πάνω στὰ χερόγραφα του μὰ πάλι δὲν ἀπελιζότανε· σποῦσε ἓνα κουτὶ ἀπὸ σπύριττα κ' ἔγραφε στὸ μέσα μέρος τοῦ λευκόξυλου τὰ λυρικὰ του ποιήματα !

Ύστερα ἀπὸ τόση δυστυχία ἔφρνιασε τοὺς ὄραιοτέ-
ρους στίχους, πὸ οἱ Γερμανοὶ ἔπρεπε ν' ἀγαπήσουν.
Ἡ τέχνη του εἶχε μιὰ θαυμαστὴ εὐλικρίνεια πὸ ἄξιζε
νὰ μνημονευτεῖ τ' ὄνομά του μαζί μὲ τοὺς καλύτερους
ποιητῆς πὸ τραγοῦδησαν τὴ φύση. Ὁ Hille ἀφιέ-
ρωσε μερικὲς λυρικὲς σκιηγὲς στὸν περίφημο Walter
von der Vogelweide, πὸ εἶναι γιὰ τὸ γερμανικὸ
πνεῦμα ἡ ἐνσάρκωση ἡ τελειότατη τοῦ φυσιολάτρη ποι-
ητῆ. Δὲν μπορούσε μὲ τὴν ἐπιτυχία αὐτὴ στὴν τρυ-
φερότη ν' ἀρέσει στὸ πολὺ κοινὸ, οὔτε μὲ τοὺς δηχι-
κούς του ἀφορεσμούς κι' ἀκόμα πολὺ λιγότερο μὲ
τοὺς μύθους του τοὺς γεμάτους σοφία. Ἀπόμεινε ποι-
ητῆς ἐνοῦς μικροῦ κύκλου πιστῶνε μὰ οἱ φίλοι του
ξέρουν πολὺ καλὰ πὸς μιὰ ἐκλεχτὴ ἔκδοση τῶν ἀμέ-
τρητων ποιημάτων τοῦ Peter Hille θάτανε ἕνα στο-
λίδι τῆς παγκόσμιας φιλολογίας.

Ἡ ζωὴ τοῦ μεγάλου τούτου καλλιτέχνη εἶταν πολὺ
μυστηριώδης· χανούτανε γιὰ κάμποσες βδομάδες
ἀκόμα καὶ πολλοὺς μηνάδες ἀπ' ὄλο τὸν κόσμον καὶ
ξέρανε μονάχα πὸς ζήτησε κάπου τὴ μοναξιά τῶ βου-
νῶν καὶ τῶ δασῶνε μὰ σὰν κανένας γυριστῆς τυχοδιώ-
χτης πὸ δὲ στενοχωριέται ἀπὸ βραδὺς πὸ δὲ εἶναι
βέβαιος τὶ θὰ φάγει τὴν αὔριο.

Οἱ ἀδελφοὶ του Julius καὶ Heinrich Hart, οἱ πιὸ
ἀγαπημένοι κριτικοὶ τῆς νέας γερμανικῆς φιλολογίας,
εἶχαν ἰδρῦσει μιὰν ἐταιρία πολὺ παράξενη, πὸ σκοπὸ
εἶχε νὰ ἐφαρμόσει μιὰν καινούργια θρησκεία ὁμορ-
φιάς καὶ μονισμοῦ. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς νέας αὐτῆς αἵρεσης
μαζευτήκανε γιὰ νὰ φτιάσουν ἕνα κοινὸ δόγμα ἰδε-
ῶν καὶ, ἐκεῖνο πούειναι τὸ περιεργότερο ἀκόμα καὶ τὸ
δυσκολότερο, κοινὸ ταμεῖο καὶ μαγειρεῖο. Ἡ Ἐταιρία
νομαζούτανε «ἡ νέα Ἐταιρία» εἶχε τοὺς κήπους της
καὶ τὸ οἶκημά της, ἕνα παλαιὸ ἄστυλο τῶ μεθυσμένων
σ' ὁμορφο μέρος στὴ Schlachtensee κοντὰ στὸ Βε-
ρολίνο. Ὁ Hille καλέστηκε νὰ πάσει κι' αὐτὸς μέρος
μὰ δὲ δέχτηκε παρὰ μιὰ μικρότατη παράγγα ἕνα εἶδος
σὰν περισσεριῶνα τριγυρισμένον ἀπὸ δέντρα ὅπου ἡ-

θελε νὰ ζήσει ἀκούοντας τὸ τραγοῦδι τῶ πουλιῶνε μέ-
σα στὴ μοναξιά του θαυμάζοντας τίς νύχτες τὴν ὁμορ-
φιά τῶν ἄστρων. Ἐκεῖ τονὲ βρήκαν πεθαμένο ἕνα
πρωί. Ὑποθέτουν πὸς τὸν ἐσκοτώσαν τυχοδιώκτες.
Ἀπὸ τότε πέρασαν ὀχτῶ χρόνια.

Σήμερα ἡ νέα γενεὰ τῆς Γερμανίας θυμᾶται ζωερὰ
τὸν Peter Hille.

Σπουδαιότερη διαδόχισα τοῦ P. Hille θεωρεῖται ἡ
Κα Else Lasker-Schueler καὶ τούτης ὁ ἄντρας, ὁ
αἰσθηματίας ἐπαναστάτης Herwarth Walden ὁ διευ-
θυντῆς τῆς «Καταιγίδας» εἶναι πὸ δημοσιεύει συχνά-
πυκνά ξεχασμένες κι' ἀπόκρυφες σελίδες τοῦ μακαρίτου
φίλου του. Ἐνας πνευματώδης κριτικὸς γράφοντας γιὰ
τὸ Verlaine ὀνόμασε τὴν Κα Lasker-Schueler «ἀ-
παίσιον ποιήτρια». Μὰ ἡ παραβολὴ τούτη εἶναι ψεύ-
τικη. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὸς ἡ φιλολογικὴ ὑπόσταση
τῆς γυναίκας αὐτῆς εἶταν μιὰ ἀδιάκοπη ἀπάτη. Ὁ
κόσμος δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀκούσει. Μονάχα λίγοι ἐ-
κλεχτοὶ ἀγόραζαν τὰ βιβλία της. Μὰ ἡ ποιήτρια δὲν ἔ-
χανε τὸ θάρρος της γιὰτὶ δὲν μπορούσε νὰ κερδίσει
τὸν ὄχλον αὐτὸν πὸν ἀκολουθᾶει ἕνα ἀκατάσκετο ρέ-
μα ἀποκρούοντας κάθε ἀληθινὴ προσωπικότητα, περιγε-
λώνοντας κάθε ἐκδήλωση τρυφερῆς κι' εὐαίσθητης ψυ-
χῆς. Ἡ Else δὲν παραπονέθηκε ποτὲ γι' αὐτὸ, καὶ πο-
τὲ δὲν ἐπιτηδεύτηκε τὸν ἀπαίσιον ποιητῆ. Ἀπεναντίας
ἔχει πολλὴν ἀπαλότητα. Ἄ ζοῦσε τὸ μεσαιῶνα, στὴν
ἐποχὴ πὸν βασιλευσαν οἱ μεγάλες θρησκευτικὲς ἰδέες,
στὴν ἐποχὴ πὸν οἱ ἰδέες αὐτὲς δὲν εἶχαν ἀκόμη χάσει
τὴν ἀγνότη τους μὲ ἄτιμα κ' ἐγωῖστικὰ τερτίπια, θὰ γε-
νούτανε ἕνα ἀπὸ τὰ εὐγενικὰ καὶ δυνατὰ ἐκεῖνα μυστι-
κὰ πνεύματα πὸν ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον
της ἔργο εἶναι «Τὰ θάματά μου.» Τὸν τίτλον αὐτὸν δὲν
τὸν ἔβαλε στὸ βιβλίο της ἔτσι τυχαῖα γιὰ τῆς ἄρεξε ν'
ἀφίνει τὴ φαντασία της νὰ πλανιέται στὸν κόσμον τῶ
θαμάσιων καὶ παράδοξων τῆς Ἀνατολῆς. Ἐξῆσε στίς
χώρες αὐτὲς τῶν παραμυθιῶν καὶ διηγίεται ὅ,τι εἶδεν
ἐκεῖ, χίλια-δυὸ ἔξοχα δράματα. Ἡ ἠρώσις ἐνοῦς ἄλλου

βιβλίου της είναι ἡ ἴδια περιγηπέσα πού τραγουδάει τὴ μοναξιά τῶν ἠλιολουσμένων ἐρήμων, τὴ ζωερὴ χαρὰ τῶν παραδείσιων κήπων, τὴν ὁμορφιά τῶ δούλων της καὶ τῶν ἐρωμένων της. Μία ἀπὸ τὶς χαριτωμένες της εἰκόνες εἶναι ἐκείνη πού βλέπει τὸν ἑαυτό της νὰ ξεκουράζεται μέσα στὸν ἐρωτὰ της σὰ νὰ λικνίζουτανε πάνω σ' ἓνα ροδόφυλλο. Οἱ λεύτεροί της στίχοι δὲν εἶναι τίποτε φκιασίματα τυπικά ξερά καὶ δυσκολογέννητα· εἶναι γεμάτοι πάθος. Τὰ πρῶτα τραγούδια καὶ τὸ τραγικὸ ρομάντζο «τὸ θαμιστὸ πρόσωπο» τῆς κόμηςσας de Noailles εἶτανε γεμάτο ἀπὸ τὴ δυνατὴ ἔμπνευση πού χαρακτηρίζει τὶς λυρικές ἐξομολόγησες τῆς Else.

Στὸ Βερολίνο ἀνακαλύφθηκαν ὡς τώρα καὶ ταλέντα πού ὑπόσκονται πολλά. Μπορεῖ νὰ συναντήσῃ κανεὶς ἐκεῖ καὶ κούφιες μετριότητες καὶ ἀκόμα καὶ ἀνίσόροπους. Εἶναι ἐκεῖνοι πού μαζεύονται στὸ «Καφενεῖο τῆς Λεμποταξίας» πού ὁ τίτλος του μονάχα ἀφίνει νὰ σηματίσῃς ἰδέα γιὰ τὴν πελατεία του. Εἶναι οἱ πελάτες ἐνοῦς ἄλλου καφενεῖου πού οἱ υπερήφανοι ἄστοι τὸ βάφτισαν «Στὴν τρέλλα τοῦ μεγαλείου». Κακομοίρηδες ἄστοι! Δὲν κοιτάζουν παρὰ κάποιες ἐμμετρικότητες τοῦ μπεμισμοῦ αὐτοῦ χωρὶς νὰ κάνουν τὸν κόπο νὰ μελετοῦν πιὸ συγγὰ τὰ ἔργα τῶν καλλιτεχνῶν αὐτῶν, πού τρυπώνουν τὸ χειμῶνα στὸ ζεστὸ καφενεῖο γιατί ξεπαγιάζουν μέσα στὰ ἐργαστήρια καὶ τ' ἀνῶγιά τους καὶ πού ζητᾶνε τὸ κυλοκαῖρι τὸ καλοθερισμένο γιατί κιντινεύουνε νὰ σκάσουν μέσα στὴ ζεστὴ ἀτμοσφαῖρα τῶν χαμηλῶν κατογιῶν τους.

Στὸν ἐρχόμενον ἀριθμὸ: Ἀνεξάρητοι καὶ δραματικοὶ ποιητές.— Ἐπος.— Μυθιστόρημα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ MAX HOCHDORF

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ Τ' ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Στὴ ντάλα ἐνοῦ μεσημεριοῦ τοῦ καριωτὴ τ' Ἀγούστου πού ἔσκαζε τῶ χωραφιῶν τὰ βάλια τὸ λιοπύρι, καὶ ἀψήλωνεν ἡ μυρουδιά τοῦ μελομένου μούστου ὡς πέρα στὶς ἀπόμακρες φραγές, στὸ πανηγῦρι τοῦ τρύγου, ἔτσι ἄρχισε τ' ἀμπέλι νὰ μιλάη σ' ὅσα τῆς γῆς θαρροῦμε περηφάνεια ἔληα, εἴτε συκιὰ, εἴτε μηλιά· στὸ δέντρο πού ὡς καὶ τὸν ἴσκιό του ψηλά τηρεῖ τὸ φαντασμένο καὶ σεῖεται ὄλο καὶ λιάζεται στοῦ κάμπου τὴν ἀπλάδα:

«Κι' ἂ γέρω δίνω ἀπλοχωριὰ στὴ δόξα μου καὶ τόπο σκυρτὸ λογιᾶζω ὑπόμονα τὸν ἐδικὸ μου κόπο. Ψηλῶστε σεῖς ἐλεήμονα τὰ χέρια σας πρὸς τ' ἄστρα καὶ ζητιανέψτε φῶς καὶ πάρτε ἀπὸ τὰ νέφη στάλες· ξυπνάτε τ' ἄστραπόβροντα μὲ τὶς κορφές σας κάστρα πού ἀραδιασμένα δείχνεστε στὶς στράτες τὶς μεγάλες. Βωμὸ μοῦ χάρισην ἡ γῆς ἐμὲ καὶ παρκειλῆσι, χρουστάει μου ὁ Βάκχος τὸ κρασί καὶ ὁ Χριστὸς τὸ αἷμα καὶ ὁ ἀνυπόταχτος ὁ νοῦς σ' ἐμὲ θὰ γονατίση τὴ λησμονιὰ γυρεύοντας γιὰ τῆς ζωῆς τὸ ψέμα. Στὸ μέθυ ἡ γνώση στάθηκε στὸ τίποτα ἡ ἀλήθεια· τὸ πάλεμα εἶμαι τῆς ψυχῆς καὶ ἀγάμνια εἶνε ἡ τάξη.... ἀπὸ τὰ σᾶς δὲ ζήτησα, δέντρα ψηλά, βοήθεια.»

Κι' οἱ τρυγητάδες οἱ μελαψοὶ καὶ οἱ πατητάδες οἱ ἄξει, συνήθειες μικροστόχαστες καὶ αὐτοὶ, σὰν ὄλοι πού ζοῦνε, γιὰ τὴ βλαστήμια τ' ἀμπελιοῦ καὶ τὴν ἀποκοιὰ του δειλὰ ἀποτραβηχτήκανε σ' ἐνοῦ δεντροῦ τὸν ἴσκιό.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ "ΣΚΛΑΒΟΥΣ",

1

Βγήκα ν' ἀπὸ τὶς ἐκκλησιᾶς κι' ἀπὸ τοῦ κόσμου τάγια
καὶ μέσ' στὰ κοιμητήρια κ' ἐβρόντηξα τὶς πόρτες
τῶν τάφων ὅλων· καὶ βουβὲς καὶ δὲ μ' ἀποκριθήκαν...
Πάντα οἱ νεκροὶ κοιμόντανε στὴν ἔρημη ἡσυχία.
Καὶ πάω στοὺς μάγους τοὺς σοφοὺς καὶ σταῖδα τοῦ
[κόσμου,

στὶς χίλιες βρῦσες τράβηξα νερὸ νὰ ξεδιψάσω
μ' ἀνίκητη εἶσαι ποὺ φωτιὰ στὰ μέσα κουφοβόσκεις.
Καὶ τὶς καμπάνες ποὺ ψηλά, ψηλά βροντομαχάνε
καὶ τὶς τρελλαίνει ἢ τρικυμιὰ καὶ τὶς μεθάει ἢ γαλήνη
καὶ τὶς καμπάνες ἔβαλα νὰ μοῦ τὸ μολογήσουν
μὲ τὶς ἐλπίδες τ' οὐρανοῦ τῆς κόλασης τὸ ἔλα.
Κ' εἶναι ἀμολόγητος ὁ ἦχος ποὺ μέσα στὴν κουφάλα
κάτω ἀπὸ τᾶδειο καύκαλο βογγάει ἐνὸς πελάου.
Κι' οὔτε οἱ πανώριες θάλασσες καὶ μαγικοὶ καθρέφτες
Δὲν ξέρουνε τὸ αἰώνιο πέλαγο τῆς ψυχῆς μου.

2

Μέσ' στὰ σκοτάδια τὰ βαριά τῆς νύχτας μέσ' στοῦ δάσους
Τ' ἀηδόνη, τᾶγριόπουλο γυμνάζεται μονάχο.

— Ἀηδόνη μου, καὶ ποιὸς σ' ἀκούει καὶ ποιὸς σὲ
[συντυχαίνει ;

Μέσ' στὰ σκοτάδια τὰ βαριά τῆς νύχτας τᾶγριοπούλι
ἢ νύχτα τ' ἀφουγκράζεται κι' ἀπόκριση δὲ δίνει,
βαρεῖ δεξιά, βαρεῖ ζερβά κ' ἠχολογáει ὁ τόπος.

Γιάννινα

ΑΛΕΞΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΕΪΠΙΑ

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΗΣΙΑ

Τὸ Παμφυλιανὸ τὸ Τέρας μέσ' στοῦ μούγκρισμα τ' ἀ-
[γέρα
γύρω στὰ Χελιδονήσια καὶ πιὸ κάτω καὶ πιὸ πέρα
τὸ βαθυὸ του ἀνοίγει στόμα μ' ἄλλο τέρας νὰ παλέψη.
Πάνωθε κ' ἡ Μοῖρα στέκει ποῦ καλόγνωμη νὰ στρέψη.

* *

Κάποια χώρα ποὺ τὴ σφίγγουν κάποιοι Δράκοι μέσ'
[στὴ μέση,
ποὺ ἀρματώθηκε γι' ἀμάχη καὶ κατάντησε νὰ πέση,
ἄγρια, ἀνήσυχη προσμένει τὰ καράβια νικηφόρα
στὴ μαλαματοχτισμένη στὴ μυριοβρεμένη χώρα.

* *

Τὸ Παμφυλιανὸ τὸ Τέρας μέσ' στοῦ μούγκρισμα τ' ἀ-
[γέρα
γύρω στὰ Χελιδονήσια καὶ πιὸ κάτω καὶ πιὸ πέρα,
τὰ κατὰπτε! Μέσ' στὴ Χώρα τὴν τρανὴ ποὺ καρτεροῦνε
τὰ καράβια δὲ προφτάσαν τὴ ντροπήτους νὰ τοὺς ποῦνε.

ΚΑΝΔΑΝΟΣ
(ΙΝΔΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ)

Τὸ ποτῆρι τᾶδειασμένο μέσ' στὴν ἄγρια μου τὴ νειότη
γεμισμένο πέρνει γύρω τὴ χρουσή σας συντροφιὰ.

— Ποιὸς λογαῖ τὴ ματαιότη
ποὺ σκληρὴ παραμονεύει ἀπ' τὴ σκοτεινὴ γωνιά !

✦

Τὸ ποτῆρι πέρνει γύρω κι' ὅσο εἰνουνε, γιομάτο
πάντα βρίσκεται—ὁ λαχτάρης τῆς παλιάς τῆς ἐποχῆς
ποὺ χιλιάδες ὡς τὰ κάτω
θᾶδειαζαν στοῦ πανηγύρι πολεμόχαρης ζωῆς.

✦

Τρίσαλλοί μου, ἀφίνω πίσω τὴ νεκρίλα, τὸ χειμῶνα
ζῆστέ μου τὰ νειᾶτα ἐκεῖνα τὰ συλλόγιστα σιγιμῆ,
στὴν τρανὴ τὴ Βαβυλῶνα
παρηγόρια θὰ γυρέψω καὶ τὸ θάνατο μαζί.

ὦ γιοριῆς καὶ πανηγύρια, ὦ λαχτάρεις καὶ μεθύσι
οἱ ὑμέναιοι λουλουδάτοι τῆς σιλαβιάς ντροπῆς σκοροποῦν
περηφάνεις, ἔχρες, μίση
λουλουδοσκεπάζουν τώρα, κι' ἀδεισινὰ ποτήρια σποῦν.

— Τείρια γλυκοαγκαλιασμένα, μάστε κλώνια μάστε
παληκάρια στᾶρματά σας ἀψηλώστε με γερά, [ξύλα
τὴ στερνὴ μου ἀνατριχίλα
νὰ τὴ νοιώση τοῦ θανάτου κι' ἄλλης μιᾶς ζωῆς ἢ φωτιά.

ΣΜΥΡΝΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

SONETTO (*)

Ἐφτάχαρο ζεβγάρι
ὦ λεβεντιά καὶ ὦ χάρη,
τὸ τρυφηλὸ τριαντάφυλλο
κάθε Μαγιάπριλο,
ποῦ σᾶς γροικᾶ
γλυκὰ,
νὰ σᾶς μοσχοβολάει
καὶ κάθε χαραβγὴ
ποῦ βγεῖ
ὁ ἀβγερινὸς γελούμενος
νὰ σᾶς χαμογελάει.

ΜΕΝΟΣ ΦΙΛΗΝΤΑΣ

*) Στάλθηκε ἀπὸ τὸν ποιητὴ στὸν ἐκλεχτό μας συναργάτη
Ἐφύστα Μισαηλίδη γιὰ τοὺς γάμους του.

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

(Πολεμιστῆς)

Σὲ εἶδα. Γέρασες. Πεσμένα, σκορπισμένα τ' ἄρ-
ματα, τσαλαπατημένη χάμου ἢ φορσιά.

Καὶ ὁ πολεμιστῆς ἐπὶ, μ' ὄρθιο, ἀδούλωτο τὸ κε-
φάλι, ἀκκουμπόντας στὸ στήθος κοίταζες γύρο καὶ κα-
ταφρονούσες τὴν καταφρόνια.

Εὐγε! Τέτια ἢ Ἄφτερη Νίκη.

Καὶ περνοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸ λαβωμένο κορμί σου
ταπεινὰ τὰ ἐγκόσμια: ἢ μάνα μὲ τὸ δίσκο στὰ χέρια,
ὁ φίλος νὰ κλείσει τὸ παραθύρι — μὴν κρυώσεις.

Ἡρωϊκὸ σου τὸ μέτωπο, λογχισμὸς ἢ ματιά σου.
Θριαμβικὸς δίφρος τὸ κρεββάτι χάμου ποῦ κοιτόσουνε.

Καὶ ἡ Μούσα σου σταυρωμένη στὸν τοῖχο. Ἐνα
πορτραῖτο Σὰν ἀπὸ τρισβαθὸ δάσος μαντικὴ Φηγὸ
ἀηδονολαλοῦσε, πότε τὸν παθιάρικο καὶ μὸ τῆς γεννή-
τρας μάνας, πότε τὸν ἀπόκοσμο ἔλεγο μιᾶς Ποιήτρας.

Ἐγινε λόγος καὶ εἶπες, ὅτι ἢ θεῖα Πρόνοια...

Ἄκουα.

Σταμάτησε τὴν ὥρα ἐκεῖνη καὶ τὸ ρολοῖ. Μεγαλό-
χαρος ἥλιος βασίλευε σ' ἓνα νησάκι κόκκινο.

Καὶ στὸ βᾶθος δυὸ ἤσκιτοι γλυστεροκυνηγούνταν.
Σὰν συντρόφοι κάπιου πλάνου Δυσεία ποῦ σφάζανε
τὰ βῶδια τοῦ Ἐπερίωνα.

Οἱ νήπιοι!

(Λάρα)

Ἡλιόβγαλμα στὴ χώρα, σιμὰ στὰ χνώτα τοῦ μισο-
ζωῖσμένου κάμπου, ἀνεμισμένη μὲ τὸ μουντὸ πέπλο
τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σιωπῆς τὸ βᾶθος, ζεῖ ὡς τώρα ἢ
Λάρα.

Φυλλομετρῶ τὸ βιβλίον τῆς ἱστορίας τῆς πατώντας
τὸ ἀμμουδένιον ὑφάδι τῆς ζωῆς τῆς.

Σιωπή.

Ποδίσαν σ' αἰέραμνα πλάγια τὰ τξιρίνια τῶν θα-
λασσομάχων κουρσάρων, ποὺ ξεφορτώναν στὸ ἀπαλὸ
περιγιάλι στίβες τὴν ἀνθρώπινη σάρκα.

Καὶ τὰ πεῦκα σου, τῶν δεντρῶν ποιητρίδες, βουί-
σανε μιὰ μέρα, πέρα κι' ἀπ' τὴς κορφῆς τοῦ Ταύρου,
τὸν ἀπόβαθο ὕμνο, ὅταν μέσα στῶν ἀλυσσοδεμένων
δούλων τῆ μάζα, ἤσκιώνοντας τὴν ἦβη μὲ τῶν μαλ-
λιῶν τῆς τὸ κυματιστὸ, κρουστὸ χρυσάφι ἢ Ἄγῶ, κα-
θιστὴ πλάγι στὸ γλυφτὸ βωμὸ τῆς Περγαίας — πλά-
σμα πάνω στὴν πλαστικότητα — κοίταζε τῆς θάλασσας
καὶ τῶν καρδιῶν τὰ πέλαγα γύρο.

Τώρα πιά στὸ ξερημικὸ ξωκκλήσι βραχνιάζει ἡ φωνὴ
τοῦ ἱερωμένου κι ἀπὸ τὸ πλαγιτὸ ἀγίασμα λούνει τὴν
ἀμαρτία εὐλαβικὰ ὁ παραλυμένος.

Μιὰ μέρα — τί πόνος — γύρισε ἀπ' τὰ ξένα ὁ Τρα-
γουδιστῆς Σταυροφόρος.

Ἦρθε νὰ φιλήσει τὸ χῶμα ποὺ πατήσανε πόδια χω-
ρὶς νὰ μείνει χάμου ἴχνος.

Καὶ εἶδε τὸν γλυφτὸ βωμὸ τῆς Περγαίας, ποὺ πλάγι
καθισμένη ἢ Ἄγῶ, ἤσκιώνοντας τὴν ἦβη μὲ τὸ κυμα-
τιστὸ, κρουστὸ χρυσάφι τῶν μαλλιῶν τῆς εὐχούντανε
στὸ χθόνιο Ἐρμῆ . . . καὶ ὅλο κοίταζε τῆς θάλασσας
καὶ τῶν καρδιῶν γύρο τῆς τὰ πέλαγα.

Σουρούπωνε.

Περίγυρα ἡ ἀπέραντη ἀμμουδιά σὰν κλεψύδρα τοῦ
ποιητικοῦ του πόνου καὶ μετροῦσε . . .

Φ. ΕΥΓΕΝΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΣ

VALÈRE BERNARD

ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΦΑΥΝΟΣ

[ΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ ΣΚΕΔΙΑΣΜΑ ΤΟΥ RODIN]

*Αφιερωμένο ἀπὸ τὸ μεταφρα-
στὴ τῆς Κας Valentine Ducos.*

ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

Ἐξοχάρη μου ἀδερφὲ καὶ τῶ δασῶνε κάτοικε !

Κατσικοπόδαρε, ἔλα ! ἀδερφικὰ

στὸ στήθος νὰ σὲ σφίξω.

Ἐγύρισα τὸν κόσμον, ἀπὸ ἀγέρα καθαρὸν ἐμέθυσα.

Ἡ δύναμή μου μέστρωσεν ἀπὸ τῆς φύσης ὄλους τοὺς
[χυμούς

καὶ τ' ἄγριά μου πάθη κορεστήκανε.

μὰ μιὰ μονάχα ἀνησυχία μὲ βασανίζει ἀνείπωτη !

Καὶ σένα, ἀδέρφι, δὲ βασάνισαν ποτέσ ὄνειρατα πα-
[ράξένα ;

ΦΑΥΝΟΣ

Σφίξε με στίς ἀγκάλες σου, ὦ Κένταυρε !

νὰ μὲ ζεστάνουν τὰ λαγόνια σου.

Ἄπὸ τασένα ἐγὼ τραβῶ τὸ θάρρος γιὰ νὰ ζήσω,

ναῖσκα, τὸ θάρρος γιὰ νὰ ζήσω.

Ἡ φύση μου ἢ χτηνώδικη βαραίνει με !

Ἔ ! κ' ἐγὼ νάχα πόδια τέσσαρα γλήγορα σὰν τὴν
[ἀστραπή !

Ἄπὸ τῶ δένδρων κάτω τὰ φυλλώματα,

στῶ βράχων πάνω τίς κορφῆς

τὰ πάθη μου ὅπως καὶ σὺ λεύτερα νὰ τὰ κόρεξα,

κι' ὡς τόσο... ὡς τόσο... Θάθελα, πῶς νὰ στὸ εἰπῶ,

στὶς ὥρες τοῦ μουχρώματος μέσ' στὸν ἀγέρα νὰ σκορ-
 [πίσω,
 ν' ἀφανιστῶ κι' ἀπὸ τὸν ἴδιο θάθελα ν' ἀμοληθῶ ἑαυ-
 [τό μου
 Τᾶστρα μὲ κάνουν νὰ ὄνειροπολῶ καὶ μὲ τραβᾶν...καὶ
 [μὲ τραβᾶν παράξενα...

ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

Παράξενο, κατσκοπόδαρε, στὰ σύνορα ἐνοῦ κόσμου
 πλανιέμαστε κι' οἱ δύο. Ἡ σκέψη μας ἀδιάκοπα
 πιδ μακριά, πιδ μακριά πηγαίνει· κάτι μέσα μας
 Θὲ νάλεγες πὼς εἶναι καὶ τὸν πόθο αὐτὸν ἀῖξαινε...
 Ὅριζω ἐγὼ τῆ γῆ καὶ τῆ διαβαίνω θαρρετὰ ἀπ' ὄλες
 [τὶς μεριές,
 μὰ ὁ Ἄθέρας! τὸ γαλάζιο τοῦρανοῦ! τὰ βάρη τοῦ
 [ἀγέρα!
 Ἄ! καὶ νάχα φτερά! φτερά! φτερά!

ΦΑΥΝΟΣ

Ἄκουσε, ὦ Κένταυρε,
 Νειρευόμεναι τόσες φορὲς ἀπ' τὸ πετσί μου νάβγω
 Ἐλεύτερος νὰ γένω, ἀθώρητος σὰ μιὰ καθάρια σκέψη...

ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

Κατσκοπόδαρε, ἄς προσέχουμε!
 Γεμάτα εἶναι τὰ σκότη παγιδέματα!
 κι' ὠραία τόσο εἶναι ἡ ζωὴ! Ἄς ἀγαποῦμεν, ἄς πα-
 [λεύουμε κι' ἄς ζήσουμε
 τὴν ὁμορφη ζωὴ μας, ὅπως εἴμαστε μισοὶ ζὰ καὶ μισοὶ
 [θεοί.

Καὶ τόνα τᾶλλο βλέποντας κατάματα,
 τὰ μυθικὰ τὰ δύο ὄντα
 ἀγκαλιαστήκανε.

Μεταφερμένο ἀπὸ τὸ Félibrige

PAUL FORT

ΤΟ ΣΙΩΠΗΛΟ ΔΡΟΜΑΛΑΚΙ

Ἡ χειμωνιάτικη σιωπὴ μουρμουρίζει. Δὲ
 θὰ περάσει λοιπὸν κανένας;

Τὰ πεζούλια μελετοῦν τὰ γεράνια· τὰ γε-
 ράνια μελετοῦν τὰ πεζούλια.

Ὅνειρεύου ἐσὺ, κορούλα, στὸ παραθυράκι
 σου. Τὰ πιζέλια σου τάχεις ἀποπαστρέψει πιά.

Φουσκώνουν τὴν ἄσπρη ποδιά σου, ποὺ
 πασκίζουν νὰ δέσουν τὰ τριανταφυλλένια σου
 δάχτυλα.

Περνώ μαυροφορεμένος. Κάπια λάμψη ἀ-
 πὸ τὸν οὐρανὸ σὲ τρόμαξε,

Κορούλα, γιὰ εἶτανε ἡ ματιά μου; Τὰ φα-
 σουλάκια σου πέφτουν στὸ δρόμο.

Σκοτεινιασμένος περνάω. Πίσω μου τὰ
 πεζούλια μελετοῦν τὰ φασουλάκια.

Ἡ χειμωνιάτικη σιωπὴ μουρμουρίζει. Δὲ
 θὰ περάσει λοιπὸν κανένας;

Η ΣΟΦΙΑ

Ἐμεῖς ποῦ ζοῦμε στὸν εἰκοστὸν αἰῶνα δὲ νοιώθου-
με τάχα ἀπάνω μας ὄλο τὸ βάρος τῶν καιρῶν; Ἄλλὰ
ἀπ' ὄλα ποῖο πολὺ βραίνει ἡ σοφία.

Ἡ σοφία ποῦ φλυαρεῖ, ποῦ λέει ἐγὼ εἰμαι, ποῦ σκύ-
βει πολὺ χαμηλὰ στῶν δρόμων τὸν ἄμμο νὰ μετρήσει
τὰ σπυριά του καὶ βάλθηκε ἀκόμα νὰ μετρήσει τὰ
φύλλα ἀπὸ τὰ δάση, τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια, τὰ
καρδοχτύπια τῶν ἀνθρώπων. Ἡ σοφία ποῦ εἶναι ἕνα
ὄν, ποῦ ὄλο λέει, ποῦ ὄλα μὲ τὰ λόγια τὰ κάνει· ἔτσι
περπατάει μὲ τὸ στόμα, συλλογιέται μὲ τὸ στόμα,
κραίνει μ' αὐτὸ, φορεῖ καὶ γυαλάκια στὰ τυφλά
της μάτια, βαμένα τῇ μιᾷ κόκκινα, τὴν ἄλλη
μαῦρα κι' ἄλλη φορὰ γαλανὰ, κι' ὁ κόσμος γένε-
ται πότε αἶμα, πότε θλίβεται, πότε θαλασώνε-
ται. Ἡ σοφία ξεκούτιανε ἀπὸ τὰ χρόνια ποῦ βαστάει
στὴ ράχη της καὶ μοιάζει ποιά τὸν ἀνάποδον τρελλὸ,
ποῦ μαζεύει ἐςὼ ἕνα καρφί ἐκεῖ ἕνα πέταλο, μιὰ πα-
ράξενη παρέκει πέτρα, καὶ λίγα κομποσκοίνια, ποῦ τὰ
κομποδένει ὄλην ὥρα δείχνουν ἕναν ἐλεεινὸν τρόπο
ὑπομονῆς καὶ πάει στὸ δρόμο της ἐλεεινὴ νὰ τὴ βλέ-
πεις καὶ νὰ τὴ γνωρίζεις. Κ' ἔγινε ὄλο γουρσουζιά καὶ
πιάνεται ἐφτὰ φορὲς τὴν ὥρα μὲ τὴ λογικὴ καὶ θέλει
νὰ φωτίσει τοὺς ἀνθρώπους καὶ μοιάζει σ' αὐτὸ ἀπάνω
τὸ περίφημο τὸ ἔργο της τὸν ἀνίδεο ποῦ ἄρπαξε τὸ δο-
ξάρι ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ τεχνίτη νὰ τὸ τραβήξει ἀπάνω
στὶς κόρδες, μὰ τὸ βιολλὶ παραξενεύεται, ἀλλοκοτιάζε-
ται, σκούζει, μουγκρίζει.

Ἡ σοφία εἶναι μιὰ κολοκύθα πολὺ ἀλαφρῆ, ποῦ νι-
κάει ὄλα τὰ κύματα καὶ χορεύει ἀπάνω τους τὸ γε-
ροντικὸ χορὸ της. Εἶναι μιὰ γαϊδοῦρα ποῦ φωνάζει
στὴ μέση τοῦ κάμπου καὶ σὰν τὸ χοῖρο κυλιέται σ' ὅ,τι
βοῦρκο βρεῖ.

Τὴν κυρὰ σοφία μὴ τὴν μπάζετε σίτι σας, μὴν τῆς
ἀνοίγετε τίς πόρτες σας, μὴν τῆς κάνετε γουστο καὶ
μὴν τῆς κάνετε πλάτες.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1912

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

— Ἡ ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ μας γένηκεν αἰτία νὰ
ἐκτραγεῖ ἕνας Βεζούβιος γεμάτος ἀπὸ ἐπίκρισες καὶ
βριτιές. Δὲ ξιαφνιαστήκαμε ὅμως γι' αὐτὸ γιατί τὸ πε-
ριμέναμε. Τάναθυμιάσματά του εὐτυχῶς, μούχλες ξεθυ-
μασμένες, δὲν ἐνοχλήσανε καθόλου τὴν μύτη μας. Καθέ-
νας εἶναι ἐλεύτερος νὰ ἐπιδείχῃ τὴν ἐπιπολαιότη του,
τὴν ἀγραμματοσύνη του καὶ τὴν χαμέρπειά του καὶ νὰ
βρίζει, καὶ πῶς πολὺ ἀκόμα σὰν εἶναι δημοσιογράφος
ποῦ γράφει καὶ κύρια ἄρθρα! Τὸ κάτω-κάτω ἔμετες δὲν
εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κοῦμε τίς ἀνοησίες τοῦ καθε-
νὸς οὔτε νὰ στρεβολαιμιάζουμε γιὰ νὰ ρίξουμε, ἔστω
καὶ τὴ περιφρονητικώτερη ματιὰ πίσω μας γιὰ τὴ χυ-
δαία ἀγέλη τῶν ὀπισθοδρομικῶν, ποῦ δὲ θέλει νὰ ξε-
κολλήσῃ ἀπὸ τὸ βούρκο τῆς ψευτιᾶς. Τὰ ἐνθαρρυν-
τικὰ λόγια τῶν ὀλίγων ποῦ δὲ μᾶς ἔλειψαν γιὰ τὴν
ὥρα, εἶναι ἡ καλύτερή μας παρηγόρια στὸν ἀγῶνά μας.
Χαρακτηριστικὸ κάθε πρωτόφαντης ἀλήθειας εἶναι νὰ
μὴν τὴν ἀνέχωνται στὴν ἀρχὴ οἱ πολλοί. Τὴν ἀγκα-
λιάζουν ὅμως πάντα οἱ ἐκλεχτοί, οἱ ἀριστοκράτες τῆς
σκέψης κ' ἔτσι ἔπειτα εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν προσδέψῃ.
Ἐμεῖς ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴ γλωσσικὴν ἰδέαν μὲ τὸν
ἱερώτερον μὲ τὸν εἰλικρινέστερον ἐνθουσιασμό. Ὅσοι
ἔχουν μέσκα τους ζωὴ καὶ σφρίγος, ὅσων ἡ καρδιὰ πάλ-
λει γιὰ κάθε ὠραῖο εὐγενικὸ, ὅσοι διψοῦν τὴν πρόοδο,
ὅς μᾶς ἀκολουθήσουν. Οἱ ἄλλοι οἱ ψόφιοι, οἱ ἡλίθιοι,
οἱ προγονόπληχτοι, οἱ ὀπισθοδρομικοί, οἱ πρισκοπό-
δαροι, τί μᾶς μέλει ἂν δὲν μποροῦν νὰ μᾶς φτάσουν;

Μιά και γράφεις από άκρη σε άκρη τή δημοτική, απαιτεί το μέτρο απαιτεί κ' ή φρόνηση να μὴν τ' ἀνακτώνης. ΨΥΧΑΡΗΣ

— Ἐλεεινήν ἐντύπωση μᾶς ἔκαμαν τὰ «Λακωνικά» τῆς ἔφημερίδας «Ἀκρόπολις» γιὰ τὴ *Φυσικὴ* ποὺ μετάρρασαν ἀπὸ τὰ Ἀγγλικά κ' ἔβγαλε σὲ βιβλίον τὸν περασμένο μῆνα ὁ ποιητῆς και λογογράφος κ. Πέτρος Βλαστός, γνωστός στοὺς φιλολογικοὺς κύκλους μὲ τὸ ψευδώνυμο *Ἑρμονας*. Ἀπὸ ἔναντι Γαβριηλίδη δὲν περιμέναμε τέτοια ἐπιπόλαιη κρίση γιὰ τὴ γλώσσά μας, οὔτε τέτοια ξεγλυστήματα στὴ διατύπωσή της.

Ὁμολογοῦμε πὼς ἡ «Ἀκρόπολις» βοήθησε τὸ δημοτικισμό, ἀγκαλιὰ ἢ ὑποστήριξη ποὺ τοῦκαμε στάθηκε πάντα χλιαρή. Ἀνέκαθεν ὁ κ. Γαβριηλίδης ἀγαποῦσε νὰ θολώνει τὰ νερά μὲ τὴν πολιτικὴν τὴν ἀστατή. Πάντα μιὰ στὸ καρφί και μιὰ στὸ πέταλο. Τέτοιος εἶταν ὁ ἀγώνας του ὁ εὐγενής, τέτοια ἡ φωτεινὴ του ἀντίληψη γιὰ τὸ ζήτημά μας. Ποτὲς δὲ μᾶς εἶπε πράματα θετικὰ και ἑξάστερα. Ἐπερνε πάντα τὸ μέσο δρόμο σὰν ἔξυπνος ἄνθρωπος ποὺ ξέρει τὴ δουλειά του.—Και τώρα πέρνει ἀπὸ τὴ *Φυσικὴ* μερικὲς λέξεις, ποὺ στὸ δικό του τ' αὐτὶ δὲ χτυποῦνε καλά, τίς ἀραδιάζει μὲ μαῦρα στοιχεῖα και πλέκει τὴν ἀρνούδι κριτικὴ του. Ἐμεῖς ἂν και δὲν εἶδαμε ἀκόμα τὸ βιβλίο αὐτό, παραδεχόμεστε πὼς βρίσκονται μέσα του οἱ λέξεις αὐτὲς ποὺ δὲν ἀρέσει ὁ κ. Γαβριηλίδης. Ὅσο γιὰ τὸ *διάρρητο*, λυπούμαστε ποὺ δὲν τὴν ξέρει· εἶναι δημοτικότερη λέξη και μιλιέται σκεδὸν παντοῦ. Οἱ ἄλλες: *τριχωποσύνη*, *εἰδικὴ βαροσύνη*, *ξαλαφροσύνη και ἀερότρομπα* (αὐτὲς μονάχα;) εἶναι λέξεις τεχνητές. Δὲ λέμε τὸ ἐναντίο. Τώρα μπορεί νὰναι κακοφιασμένες. Ἀδιάφορο. Ἀρέσουν τοῦ συγγραφέα· ἢ δικὴ του ἢ αἰσθητικὴ τίς ἔχει γιὰ ἀρμονικὲς. Ὅλοι τὸ ξέρουμε πιά, πὼς ἡ γλώσσά μας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ καινούργιες λέξεις. Κάθε γερὸς συγγραφέας ἔχει ὄλο τὸ δικαίωμα νὰ φτιάχνει δικὲς του λέξεις· τώρα σ' ἄλλους μπορεί νὰρέσουν, σ' ἄλλους ὄχι. Θὰ ξεδιαλεχτοῦνε μο-

νάχες τους. Οἱ πετυχημένες θὰ ζήσουν, οἱ ἄλλες θὰ πεθάνουν. Δυὸ και δυὸ κάνουν τέσσερα.—Μὰ ἄς τὰ φρίσουμε αὐτά. Ὁ κ. Γαβριηλίδης εἶναι ἐλεύτερος νὰ γράφει ὅ,τι θέλει μὰ νὰ φαίνεται και λιγάκι πιὸ εὐγενής. Σὰ λέγει γιὰ τὸ συγγραφέα τῆς «Φυσικῆς» πὼς εἶναι «ἰδιοφυῆ ποιητικὴ και κριτικὴ» και τόσα ἄλλα ἀπὸ τὴ μιὰ, κ' ἀπὸ τὴν ἄλλη πὼς ἀνήκει στὴ «φάλαγγα τῶν παραφρόνων μαλλιαρῶν και στὸ ἠλιθιοκομεῖο» κτλ. αὐτὸ, δὲν εἶναι πιά μιὰ ἀτυχεστάτη κοροϊδεῖα ποὺ πιτσιλίζει ἐκείνον ποὺ τὴ γράφει;—Ἄς εἶναι. Κάθε ἄλλος μπορούσε νὰ κοροϊδέψει δυὸ τρεῖς λέξεις ποὺ τὸ κάτω-κάτω δὲν εἶναι και τόσο γελοῖες σὰ μερικὲς ἀρμονικώτατες(1) φράσεις: (τίς ψαρεύουμε πρόχειρα ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη) «σπαράζει σὰν ψάρι ἐπὶ τῆς ξηρᾶς») —«. . . τὰς κόρας τὰς στραβονούσας τὰ μάτια τους και σκαπτούσας τοὺς πνεύμονάς των») —«Ἡ κυβέρνησις, βλέπει ἐμβλωματικῶς τὸ Ἑλλην. ζήτημα») κ' ἕνα ἀμίμητο: «. . . κρονηθδὸν χυνομένη ἢ κατὰτῖα (1) τοῦ κράτους» κτλ.), ὄχι ὅμως και ὁ κ. Γαβριηλίδης ποὺ δὲ ντρέπεται νὰ σκαρώνει τέτοια χαριτωμένα συμπλέγματα.

Και τώρα ρωτοῦμε: Ἄν ἡ γλώσσα τοῦ κ. Βλαστοῦ εἶναι «βρωμόγλωσσα» ἢ δικὴ του ἢ ἀρλούμπικη, τί νὰναι ἄρα γε;

«Ἡ δημοτικιστικὴ ἰδέα —μία ἰδέα, ἢ ὁποῖα ἀρχίζουσα ἀπὸ τὴν γλώσσαν και ἐπεκτεινομένη βαθμηδὸν εἰς ὄλα, εἶνε προωρισμένη ν' ἀναμορφώσῃ τὴν ἐθνικὴν ζωὴν,—κάνει προόδους μεγάλας. Εἰς ὄλα σχεδὸν τὰ μεγάλα κέντρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔχει ἤδη τὰ ὄργανά της. Ἄλλοῦ ἐν περιοδικῶν, ἄλλοῦ μίαν ἔφημερίδα, ἄλ-

1) Κόιταξε «Ἀκρόπολ.» ἀρ. 10034, σελ. 1 στηλ. 2 στιχ. 96
2) » » » » » » » » » 16
3) » » » 10052 » » » 6 » 13
4) » » » » » » » 2 » 70

λοῦ ἓνα φιλολογικὸν σύνδεσμον, ποῦ κάμνει κάθε τόσον ἐκδόσεις. Ἄν ἀφίσωμεν κατὰ μέρος τὰς ὑπερβολὰς, — προῖόν τοῦ νέου ζήλου καὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς μίαν ἰδέαν, — θὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ νέοι αὐτοὶ συντελοῦν διὰ τῆς ἐργασίας των εἰς μίαν ἀληθινὴν ἀπελευθέρωσιν. Φωτισμένοι κ' ἐλεύθεροι ἀπελευθερώνουν σιγά-σιγά καὶ ἄλλους ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ σχολαστικισμοῦ. Καὶ εἶνε τόσοι χρησιμώτεροι, ὅσον ζοῦν κ' ἐργάζονται εἰς μέρη πνευματικῶς σκοτεινὰ, ὅπου ὁ ζυγὸς αὐτὸς εἶνε καταθλιπτικώτατος. Ὅλα ὅσα διδάσκουν, διὰ τῆς θεωρίας ἢ τοῦ παραδείγματος, δὲν εἶνε ἴσως ὀρθά. Οὔτε ὅλα ὅσα γράφουν εἶνε ὠραῖα. Ἡ ἰδέα των ὅμως, ἢ βάσις των, εἶνε ὀρθή...»

Αὐτὰ — ποῦ ὁμολογοῦμε πῶς μᾶς συγκινοῦνε — γράφει στὴν κριτικὴ του ἐπιθεώρηση ποῦ κάμνει κάθε Δευτέρα στοὺς «Καιροὺς» τῆς Ἀθήνας ὁ κ. Ξενόπουλος ἀπ' ἀφορμὴ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ μας. Ὁ κ. Ξενόπουλος δὲ μᾶς φαίνεται καὶ τόσο πιστὸς ἐρωμένος τῆς δημοτικιστικῆς ἰδέας· εἶναι ὅμως πολὺ ἐπιδέξιος καὶ δὲ ξεχνάει, βλέπετε, νὰ τῆς χαϊδεύει πότε καὶ πότε τὰ μάγουλα. Ἐνα πρᾶμα μονάχα θέλουμε νὰ μάθουμε. Τί τούφταιγε ἢ «Νεότης» νὰν τοῦ κάνει πλάτες γιὰ ἄλλους του σκοπούς; Τὸ τελευταῖο παραγράφει τῆς κριτικῆς (;) του τοῦλάχιστο μᾶς σκανταλίζει. Λέμε τὸ κρίμα μας.

— — —
«ΤΟ ΜΠΑΛΣΑΜΩΜΕΝΟ ΑΓΩΡΙ»

Ἐνα θλιβερὸ περιστατικὸ τῆς ζωῆς τοῦ συγγραφέα γαρνιρισμένο μὲ φαντασία κ' ἔμπνεψη — ποῦ κ' ἂ δὲν εἶναι πολὺ πρωτότυπη, εἶναι ὅμως ὁμορφὴ καὶ λευκὴ — δουλεμένο τεχνικὰ κ' εὐσυνείδητα, εἶναι τὸ καινούργιο μονόπραχτο δραματικὸν τοῦ κ. Μίλτου Κουντουρᾶ.

Ἐνα ἀγοράκι ποῦ πέθανε καὶ φυλάχθηκε μπαλσαμωμένο μέσα σ' ἓνα ὠραῖο τζαμωμένο σεντουκάκι, ἢ ἱστορία τοῦ πεθαμοῦ του ποῦ πλέκεται μὲ τὸ φόβισμα τοῦ προυλιοῦ ποῦ ἔφαγεν ἢ γάτα κ' ἔρριξε κάτω τὸ ἀ-

κόνισμα μπρούμυτα, μὲ τὰ χαρτιὰ ποῦ ρίχνανε οἱ ὑπηρέτες, μὲ τὰ λόγια τῆς τσιγγάνας γιὰ τὸ γκρέμισμα τοῦ παλιοῦ σπιτιοῦ καὶ τὸ διώξιμο τοῦ στοιχειοῦ, ἢ τελευταία ἐπίσκεψη τῆς μητέρας μέσα στὴ κάμικρα ποῦ βρῖσκεται τὸ μπαλσαμωμένο ἀγῶρι τῆς, στολισμένο μὲ λουλούδια σὰ σὲ Ἐπιτάφιο ἀπάνω σ' ἓνα τραπεζάκι μὲ μιὰ λαμπάδα ἀναμένη μπροστὰ γιὰτὶ πρόκειται νὰν τὸ κατεθάσουν στὸ ὑπόγειο, τὸ ἐκνεύρισμα τῆς ξαγρυπνισμένης μητέρας, τὸ τραγούδι τῆς, τὸ πέσιμό τῆς στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀντροῦς τῆς καὶ τὸ παρακάλεμά τῆς σ' ἐκεῖν· νὰ νανουρίσει τὸ νυσταγμένο μυαλό τῆς μὲ τὰ παράξενα παραμῦθια του, τὸ συναίσθημα τὸ ζωερὸ τῆς μητέρας γιὰ τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ τῆς, τὸ «μαρτύριο τοῦ πόνου τῆς», τὰ ξεφωνίσματα καὶ τὰ κλάματά τῆς «γιὰ νὰ μὴ σβύσει ἔτσι ἀθύρυσθα ἓνας κόσμος» ὁ βυθισμός, ἢ σὰ ναρκωτικὴ κατάστασις, τὸ τρίξιμο τοῦ τζαμιοῦ, ἢ ζάλη, οἱ ἀόριστοι φόβοι, οἱ φωνῆς τῶν πυροσβεστῶν, ἢ πυρκαϊὰ, ἢ δολομαυρὴ γάτα μὲ τὰ φλογισμένα μάτια ποῦ ξέφυγεν ἀπὸ τὸ ὑπόγειο καὶ τὴν εἶδαν οἱ ὑπηρέτες, ἢ τρέλλα τῆς μητέρας, ἢ τελικὴ κατατροπὴ τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ τὴ φωτιά — ὅλα αὐτὰ σχηματίζουν τὸ μῦθο νὰ ποῦμε τοῦ δράματος, ποῦ μᾶς φαίνεται σὰ μιὰ σύνθεσις εἰκόνας, σὰν ἓνα σκίτσο συχισμένο καὶ θαμπὸ, ποῦ τόρριξεν ἀπάνου στὴν ὀθόνη ὁ καλλιτέχνης σὲ ὦρα καλλιτεχνικοῦ πνευματικοῦ ὄργανοῦ ἔτσι χωρὶς νὰν τὸ καλοτελειώσῃ, μὰ ποῦ φρόντισε νὰ σκορπίσῃ μέσα του — τολμοῦμε νὰ ποῦμε — τὸ μεγαλεῖο κάποιας τραγικότητος.

Τὸ ζετύλιγμα τῆς πρώτης σκηνῆς μᾶς ἔκαμεν ἰδιαίτην ἐντύπωσις. Τὴν ἱστορία τοῦ πιθαμοῦ τοῦ παιδιοῦ πολὺ τεχνικὰ ὁ συγγραφέας βάζει στὸ στόμα τῶν ὑπηρετῶν ποῦ σχηματίζουν ἓνα διάλογο φυσικὸ ζετυλιγμένο μὲ θαμάσιες ἰδέες καὶ ποῦ μόνο ἀπὸ μυαλὰ ἀπλὰ καὶ παρθένα, ποῦ ἀγαποῦν νὰ τὰ χαϊδεύουν οἱ πρόληφες κ' οἱ παραμυθένιες σκέψεις, μπορεῖ νὰ βγεῖ. Ἐπειτα τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου-παποῦ ποῦ ξε-

χάσαμε παραπάνω νάν τὸ ἀναφέρουμε, ὅσο βουδὸ κι' ἂν εἶναι λέγει πολλὰ ἀπάνου στὴ σκηνή.—Γενικὰ τὸ δέσιμό του καλὸ καὶ μονάχα στὰ τελευταῖα μᾶς φαίνεται πὼς χαλαρώνεται. Κ' ἡ τελευταία σκηνή λιγάκι ἄτεχνη. Τὸ σπῖτι καίεται κ' οἱ ὑπηρέτες στὸ παράθυρο τοῦ δρόμου ἔχουν πιάσει γερὴν κουβέντα (συμβολιστική;) «Ἡ Κυρία φεύγει... φεύγει πρὸς τὴ νύχτα...—Ὁ Κύριος βασιλιέται σὰν ἄντρας· ὑποφέρει μὰ δὲν τὴν ἀκολουθᾷ. Μπράβο του, μπράβο του!» Τέλος πάντων τὸ τέλος νομίζουμε πὼς εἶναι λίγο δυσκολοφκιασμένο κι' ἀψυχολόγητο.

Τὸ κυριώτερο ποῦ διακρίναμε στὸ συγγραφέα εἶναι τὸ ἁρμονικὸ του, τὸ μουσικὸ του στυλ. Εἶναι πολὺ λεπτὸς καὶ σύντομος στὴν ἔκφρασή του. Ἡ τεχντροπία τῆς φράσης του μᾶς ἀρρῆσει πολὺ καὶ κάτι ἰδεοῦλες πρωτότυπες μᾶς θυμίζουσι ἄθελα τὸ Μάτερλιγκ. Εἶναι κάποτε λόγια ποῦ ἐκφράζουσι πολὺ κοινὲς ἔνοιες, λόγια ἀπλὰ τοῦ χαμηλοῦ διαλόγου κ' εἶναι πάλι κι' ἄλλα ποῦ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ νιώσει καλὰ—καλὰ τι θένε νὰ ποῦνε, κι' ὅμως εἶναι τόσο ὁμορφα. Ὁ συγγραφέας ξέρει καὶ τὰ λέγει. Τονὲ σῶζει ἡ τέχνη του.

Ὁ κ. Κουντουρᾶς κατὰ τὴ γνώμη μας μὲ τὸ νέο του δραματάκι —εἶναι τὸ δευτέρό του—μᾶς ὑπόσκειται πολλὰ. Τονὲ βλέπουσι νὰνεβαίνει θαρρετὰ τὰ σκαλιὰ τῆς τέχνης. Κ' εἶναι ἀκόμα τόσο νέος!

«ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ»

Μέσα στὰ ὀχτὼ διηγήματα ποῦ ἀποτελοῦνε τὸ βιβλίο μὲ τὸν ἀπάνω τίτλο, ὁ συγγραφέας του κ. Νίκος Σαντοριναῖος ξετυλίγει κάποιες εὐτυχισμένες στιγμὲς καὶ συγκλίσεις ποῦ τούκαμε νὰ νιώσει ἡ θάλασσα μὲ τὰ πέλαγά της, μὲ τὶς ἀκρογιαλιές της, μὲ τὰ καράβια της, μὲ τὰ λογιῆς-λογιῆς γητέματά της. Ὅπως καὶ τοῦ Καρκαβίτσα ἔτσι καὶ τοῦ Σαντοριναῖου δίνει «κάποιος μουσικὸς δεσμὸς τῆς ψυχῆς του μὲ τὴ θάλασσα» Μ' αὐτὸ δὲ θέλουσι νὰ χαρακτηρίσουσι τὸν κ. Σαν-

τοριναῖο μιμητὴ τοῦ Καρκαβίτσα. Ὁ Σαντοριναῖος ἔχει δικό του γνώσιμα. Τὰ διηγήματά του δὲν κλείουσι μὲ τὸ μονότονο κάπως τρόπο ποῦ τελειώνουσι τὰ «Λόγια τῆς πλώρης» ποῦ τὰ σηκώνει πολὺ ἡ μεγάλη τέχνη τοῦ Καρκαβίτσα. Οἱ «ἱστορίες τοῦ πελάγου καὶ τῆς ἀκρογιαλιᾶς», εἶναι νὰ ποῦμε, διηγήματα ποῦ τῆς ἐποχῆς μας· μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουσι τόσο τέχνη μὰ ἡ πλοκή τους δὲν εἶναι τόσο ἀρχέγονη· εἶναι χυμένες πάνω σὲ νέο καλούπι, ὅσο κι' ἂ συμπερτουμε κάποτε στὴ ζουγγραφιά τῶν εἰκόνων. Ἐνα παράδειγμα: Ἐξαφνα ἂν ὁ Καρκαβίτσα ἔγραφε τὸ «Βουτος» θὰν τὸ τελειώνε δίχως ἄλλο μὲ τὸν πνιγμὸ τοῦ Γιάννου ὅπως καὶ τὸ περιμένει κηθένας. Ὁ Σαντοριναῖος ὅμως βάνει πὼς ὁ ἀγαπητικὸς τῆς Ἀλεμινιώσ ὕστερα ἀπὸ ἓνα κούρσεμα τοῦ καραβιοῦ, βγήκε στὴ Ρόδο «νὰ πάρει τὰ μάτια του νὰ δουλέψει, νὰ μαζέψει παράδες, νάρθει νὰ τὴν πάρει» καὶ τὸ διηγημα τελειώνει τόσο ὁμορφα καὶ μοντέρνα μὲ τὶς ὑποψίες τῆς Ἀλεμινιώσ: γιατί «εἶχεν ἀκούσει πὼς στὴ ξηνητιά ἔχει κάτι γα'ανὲς, ξανθὲς κυράδες, ποῦ ξεμυαλλίζουσι τοὺς νησιώτες καὶ ξεχνουσι τὸ νησί...» Ὁ κ. Σαντοριναῖος συνταιριάζει τὴν ψυχὴ τοῦ κόσμου τῆς θάλασσας μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ κόσμου τῆς στεριᾶς. Τότε κι' ἐκεῖνος στὰ ὁμορφα καὶ συγκινητικὰ «προλεγόμενά» του: «εἶμαι τώρα, πονάει ἡ ψυχὴ μου νὰ τὸ εἰπῶ: **Θαλασσινὸς δεμένος στὴ στεριά**».

Αὐτὰ γιὰ τὴν οὐσία τοῦ ἔργου. Ὅσο γιὰ τὴν φόρμα του, πολὺ καλὴ. Κανένα περιττὸ ψυμίθι, κανένα ἀνούσιο παραγέμισμα. Ἐπειτα τὸ ὕφος του ὅσο ἀπλὸ, ἡσυχσ κι' εὐγενικὸ, τόσο γοητευτικὸ καὶ χαριτωμένον. —Ἀπὸ τὰ ὀχτὼ κομμάτια ξεχωρίσαμε «τ' ὄνειρο τοῦ ναύτη». Εἶναι κατὰ τὴν γνώμη μας τὸ ὀραιότερο.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΠΩΛ ΦΟΡ

Ἀξιομνημόνευτες εἶταν οἱ τελευταῖες μέρες τοῦ Ἰουνίου γιὰ τὴ γαλλικὴ Ποίηση. Γένηκαν οἱ ἐκλογές γιὰ τὸ διάδοχο τοῦ μακαρίτη Dieix. Ἐνα σωρὸ ποιητῆς διαφιλονεικήσανε τὸ γαλλιστικὸ αὐτὸ ἀξίωμα κ' εἶχαν καὶ δικίον γιὰτὶ δὲν εἶναι πιά

κανένα μάταιο στολίδι ο τίτλος του «πρίγκιπα τῶν ποιητῶν» Ὁ κάτοχός του ἔχει θετικά ὠφελήματα ὄχι μονάχα χρηματικὸ ἐπίδομα μὰ καὶ ἐκδοσὴ τῶν ἔργων του χάρισμα κτλ. Πρίγκιπας βγήκεν ὁ κ. Πῶλ Φόρ. Ἡ ἐκλογὴ του εἶναι ἐπιτυχέστατη γκαὶ εἶναι ἕνας λεπτότατος ποιητὴς μὲ δυνατόν ταλέντο. Τόνο διακρίνει μιά ἰδιαίτερη τεχνοτροπία. Σ' ἑμᾶς σκεδόν εἶναι ἄγνωστος. Μερικὲς του μόνο πρόζες ἔχει μεταφράσει ἀπὸ τῆ «Οὐλασσινὴ ἀγάπη» πολὺ πετυχημένα ὁ ποιητὴς κ. Ἰ. Γρουπάρης θάνα ὅμως τώρα κάμποσα χρόνια. Στὸ σημερινὸ μας φυλλάδιο μὲ τὴν ἐκκρίσι τῆς ἐκλογῆς του δημοσιεύουμε μιά μικρὴ του μπαλλάντα ἀπὸ τὸ καλύτερό του βιβλίον «Γαλλικὲς μπαλλάντες» μεταφρασμένη ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας Δ. Π.—Γιὰ περιέργεια ἀναφέρουμε πὼς οἱ ἀκαδημαϊκοὶ μεγάλοςκημοὶ τῆ πάθης ἀσκίμα. Ὁ Ρισπὲν καὶ ὁ Ροστάν μόλις πήρανε τρεῖς ψήφους· ὁ Aicard μὲ μονάχα!

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

— Σὰν προσκύνημα ἔμοιαζεν ἡ ἐκδρομὴ πού κάμνε οἱ θιασώτες τοῦ Φλωμπέρ στὸ Κρουασέ. Ἐπισκεφτήκανε τὸ περίφτερο πού εἶναι τριγυρισμένο ἀπὸ ἕναν κήπο καὶ πού φυλάγει ἀκόμα τοῦτα τὰ τὰ κοινὰ ἔπιπλα : Τὸ στρογγυλὸ τραπέζι πού ἔγραψεν ὁ συγγραφέας, τὸ μπρούτζινο φρόνο πού τὸν μεταχειρίζοντανε γιὰ καλαμάρι, ἕνα κἀθισμα, τὸ Βούδα, πού κἀθεταὶ ἀπαθέστατος πάνω στὴ γωνιά... κτλ.

Ἐπειτα στολίσανε μὲ λουλουδιὰ τὸν τάφο τοῦ μεγάλου καλλιτέχνη καὶ τὰ κατοπινὰ λόγια τοῦ Φλωμπέρ λές κ' ἐρχόντανε στὴ μνήμη τους :

«Ἐχω κάπου ἕνα ἄσπρο σπίτι πού τὰ παραθύρια του εἶναι κλεισμένα τώρα πού δὲν εἶμαι πιά μέσα του. Ἐχω ἀφίσει τὸ μεγάλο τοῖχο στρωμένον ἀπὸ τρικντάφυλλα καὶ τὸ περίφτερο στὴν ἄκρη τοῦ νεροῦ. Πικρὸ ἀγιόκλημα φυτρώνει ἀπ' ἔξω πάνω στὸ σιδερένιο μπαλκόνι. Τί ὄμορφα πούναϊ νὰ ψαρεύει κανεὶς μετὰ τὰ μεσάνυχτα τὸν Ἰούλιο μὲ τὸ φεγγάρι...»

Ἄν τὸ σπίτι μεταβλήθῃ κ' ἀργαστῆρι τὸ περίφτερο κ' ὁ κήπος σώζεται ἀκόμα ὀλαθητικά.

J.-L. CARAGIALE

Αὐτὸν τὸ μῆνα πέθανε ὁ πιδὸς μεγάλος σκεπτικιστὴς τῆς σύχρονης Ρουμανίας ὁ ἔξοχος δάσκαλος τῆς Ρουμανικῆς δραματικῆς τέχνης J. - L. Caragiale. Ἐΐτανε 60 χρονῶ. Ἀπὸ τὰ καλύτερά του ἔργα ἀναφέρουμε τὸ «Καμένο γράμμα» «Μιά χειμωνιάτικη νύχτα» καὶ τὸ «Ἐνα κερναθάλι», ἔργα πολὺ δυνατὰ πού τὰ χαρακτηρίζει μιά μεγάλη ἀλήθεια παρατηρητικότητος καὶ πολὺ ἰδιότροπος ἕνας τρόπος ἔκφρασης. Ὁ θάνατός του εἶναι ἕνας μεγάλος χαμός ὄχι μονάχα γιὰ τὴ Ρουμανία μὰ καὶ γιὰ ἑλὸκληρο τὸ φιλολογικὸ κόσμο.

FÉLIBRES

Οἱ «Félibres» (ἕνα εἶδος δημοτικιστῶν γὰ ποδοῖς) τοῦ Παρισιοῦ, γιορτάσανε τὴν ἐπέτειό τους αὐτὲς τῆς μέρες στὸ Secaux. Εἶναι γνωστὸν πὼς ὁ «feligrige» θέλει νὰ χρησιμεύει μὲ τὴν ἐπαρχικὴ διάλεκτο καὶ τὰ ἔργα τοῦ Μιστρὰλ σὰ μιά ἐνωτικὴ γραμμὴ ἀνάμεσα Γαλλίας καὶ τῶν ἄλλων μεσηβρινῶν μερῶν. Στὴ γιορτὴ αὐτὴ παρευρεθῆκανε κ' ἐπίσημοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρουμανίας κ' ὀμολόγησαν πὼς ὁ σύλλογος ἐργαστικῆς πολὺ γιὰ τὴν ἐνωτὴ τῶν Ἑλληνοκατινῶν μὲ τὴ διεύθυνση τῆς Γαλλίας. Ὁ κ. Jules Bois, ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου, ἐπλεξεν ἕνα λαμπρότατο ἐγκώμιο γιὰ τὸν ποιητὴ τῆς «Μιρέγιας» πού ξέρει καὶ κρατᾷ πολὺ ὑψηλὰ τὴ σημαία τῆς γερῆς ζωῆς, τῆς φωτεινῆς φαντασίας, τῆς ποιήσης, ἀχώριστη ἀπὸ τὸ ἰδανικό.

ΓΙΑ ΤΟΝ WILDE

Μὲ τὴν παράσταση τῆς «Σαλώμης» στὸ Chatelet ἔχουμε πάλι καινούργιες συζητήσεις καὶ ζωνρὲς πολεμικὲς γιὰ τὸ συγγραφέα τῆς. Εἶναι γνωστὸ πὼς τὸ παράξενον αὐτὸ ἔργο τοῦ Oscar Wilde πού παίχτηκε τώρα κοντὰ ἀπὸ τὴ Σάρα Μπερνάρ ἀπικροσύνηκ νὰ παραστυθῇ στὴ Λόντρα σ' Ἑγγλέζικη μετάφραση, (ἡ Σαλώμη πρωτογράφηκε γαλλικὰ) πού ἔφκιασεν ὁ λόρδος Ντούγκλας, φίλος τοῦ μακαρίτη ποιητῆ. Ὁ Oscar Wilde ἔχει πολλοὺς θασώτες ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα του. Μιά γενναῖο-δωρη θαμάστριά του Γερμανίδα θάν τοῦ στήσαι αὐτὲς τῆς μέρες ἕνα μνημεῖο, ἔμπνεψη τοῦ γλύπτη Jacob Estein. Τὸ ἔργο αὐτὸ ἔχει πρωτοτυπώτατο χαρακτήρα καὶ μπορεὶ νὰν τὸ θαμάσει κανεὶς σὲ μίαν ἐκθεσὴ τῆς Λόντρας. Κ' ἔτσι ἐκεῖνος πού τόσο τόνο κατατρέξεανε σὰν ἐξοδός, δοξάζεταϊ τώρα ἀπὸ τοὺς κατοπινούς του, πού δὲ θέλουν νὰ ξέρουν τίς πλάνες τοῦ ἀνθρώπου γιὰ νὰ θαμάσουν μονάχα τίς ὀραιωσύνες ἐνοῦ καλλιτέχνη μ' ἕνα ταλέντο τόσο λεπτὸ κ' εὐγενικό.

NEA BIBLIA

«Χριστιανικὰ Γεωργικὰ»

Ὁ γνωστὸς γάλλος ποιητὴς κ. Francis Jammes ἔκδοσε τίς τελευταῖες αὐτὲς μέρες καινούργιον βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «Χριστιανικὰ Γεωργικὰ». Ὁ κριτικὸς κ. Emile Faguer, πού ἔγραψε πλατιά κριτικὴ γιὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ, χωρὶς κανένα δισταγμὸ λέγει τὰκλόουθ: «Πάντα κανεὶς πέρτει ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο πού κλίνει» καὶ ὁ Francis Jammes, πού θαμάζει τὴν ἀπλότητα καὶ πού γι' αὐτὸ τονὸ συχαίρουμαι, ἔπρεπε νὰ πέ-

σαι ὀριστικά στή κοινοτοπία καὶ δὲν μπορεῖ πιά νά κρυφτεῖ. Τὰ «Χριστιανικά Γεωργικά» του εἶναι γεμάτα ἀπὸ στίχους ποὺ ἴσως νά τοὺς ἔγραφε ἓνας μαθητῆς τῆς τετάρτης τάξης, μὰ τὴν ἄλλη μέρα θὰ τοὺς ἔκαιγε κοκκινίζοντας ἀπὸ τὴ ντροπὴ του». "Δε εἶναι" βλέπουμε πὼς δὲν πάνε πίσω ἀπὸ μᾶς κ' οἱ φραν- τέςοι καλαμαράδες.

«Οἱ σημερινὲς συγγραφίσες γυναῖκες»

— Πολὺ ἀξιοσημείωτο εἶναι ἓνα καινούργιο βιβλίο μὲ τὸν τί- τλο : «Οἱ σημερινὲς συγγραφίσες γυναῖκες» τῆς Κας Λουίζας Cypri ποὺ φωτίζει μ' ἓνα μοναδικὸ φῶς τὴ φιλολογικὴ καὶ φεμινιστικὴ κίνηση τῶν Σκανδιναδικῶν χωρῶν. Ἡ Κε Cypri μᾶς ξεσκεπάζει πρὸ πάντων τὴν ψυχὴ τῶν γυναικῶν τοῦ Βορᾶ κι' αὐτὸ εἶναι ποὺ κάνει τὴ μελέτη τῆς πολὺ ἐλκυστικῆ. Τὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο μὲ ἐμδρίθεια καὶ τέχνη καταπληχτικῆ. Νομίζει κανεὶς πὼς ἡ συγγραφέα μᾶς ἐχαρακτήρισε, μ' ἓνα τρόπο ποὺ συναρπάζει, τίς γυναῖκες αὐτὲς ποὺ ἐργαστήκανε τόσο δυνατὰ γιὰ τὴ πνευματικὴ ἀνάπτυξη ἐνὸς τόπου λ.χ. με- ταξὺ πολλῶν ἄλλων τῆ Frederika Brema—τῆ γνωστῆ μὲ τὸ ὄνομα Mamsell—τὴν Emilie Carleen, τὴν Ἄννα—Καρ- λότα Leffler τὴν Ellen Key, τὴν Hilma Standberg καὶ πρὸ πάντων τῆ θαιμόνια ἐκεῖνη Selma Lagerlof.

ΔΙΟΡΘΩΜΑΤΑ

Στὸ περασμένο φυλλάδιο γένηκαν κάπια λάθια ποὺ πρέ- σκει νά διορθωθοῦν ἔτσι δά :

- Στὴ 1 σελ. 14 στιχ. τὸ: "Ολα εἶνε φρόνιμο κτλ. νά γένει:— Ολα
εἶνε φρόνιμο κτλ. (παύλα, ἀλλάζει
πρόσωπο.)
- » 2 » 3 » » τρίμερο νά γένει τρίχρονο
» 5 » 15 » » νά κοιτάξει » νά τὴν κοιτάξει,
[δέκα
» 6 » 5 » » δύναμη γλυκειά » δύναμη βουβή,
[γλυκειά
» 15 » 11 » » ξεχασμένα » ξεχασμένα
» 16 » 7 » » κι' ἄξαφνος » ποὺ ἄξαφνος
» 16 » 9 » » κι' ἀκόμα ὅταν » κι' ὅταν ἀκόμα
» 17 » 2 » » στὰ γόνα σου » στὸ γόνα σου
» 17 » 8 » » λήψει » λείπει
» 29 » 22 » » ἦσαν » εἶταν
» 41 » 16 » » φκαριστοῦσε » φκαριστοῦμε
» 45 » 11 » » μὲ γλυκειά κυρία » μὲ μιὰ γλυκειά
[κυρία
» 45 » 27 » » μερικὰ καὶ συγκινητικὰ νά γένει :
μερικὰ ἁρμονικὰ καὶ συγκινητικὰ

Κ' ἓνα δυὸ ἄλλα μικρότερα ποὺ εἶναι περιττὸ νὰ τὰ δι- ορθώσουμε γιὰ τὰ καταλαβαίνει εὐκόλα ὁ ἀναγνώστης.

ΤΟ
ΤΕΧΝΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΩΝ Κ. Κ.

Δ. ΛΙΓΝΑΔΗ & ΣΙΑ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΕΚΤΕΛΕΙ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΧΕΔΙΑ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

ΚΑΙ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ

ΦΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΔΙΟΔΟΣ

ΣΜΥΡΝΗ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΤΥΠΟΓ. "ΕΡΜΗ,"

ΑΛΛΕΑΝΤΖΑ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

ΕΤΑΙΡΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΦΡ. 15,000,000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ " " 35,000,000

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΓΕΝΟΥΗΙ

ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ ΜΕΡΙΔΙΑΝΑ

ΙΔΡΥΤΗΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

<i>Ιταλική Πίστισις</i> (Credito Italiano)	έν Γενούη
<i>Μάντζι και Σα</i> Manzi & C ^o)	έν Ρώμη
<i>Τράπεζα εμπορίου και βιομηχανίας</i> (National Bank für Handel und Industrie)	έν Βερολίμη
<i>Εθνική Τράπεζα τής Γερμανίας</i> (National Bank für Deutschland)	έν Βερολίμη
<i>Τράπεζα τής Δρέσδης</i> (Dresdner Bank)	έν Βερολίμη
<i>Μέρκ Φίνκ και Σα</i> (Merk Fine & C ^o)	έν Μονάχη
<i>Πιστωτική Καισαροβασιλική εταιρία διά τὸ εμπόριον και τήν βιομηχανίαν</i> (Crédit Anstalt etc.)	έν Βιέννη
<i>Μόναχον</i> (Munich) <i>εταιρία άντασφαλειῶν</i>	έν Μονάχη
<i>Έβάν Μακκένζιη</i> (Evan Mackenzie)	
<i>Γενικός Διευθυντής</i>	έν Γενούη

ΤΡΑΠΕΖΙΤΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Γενικός Διευθυντής: EVAN MACKENZIE

Γενικός Βοηθός Διευθυντής: Dr Wm MACKENZIE

Διεύθυνσις διά τήν *Όθωμανικήν Αυτοκρατορίαν*:

ΟΜΕΡ ΑΜΠΙΤ ΧΑΝ, ΓΑΛΑΤΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Διευθυντής: Γεώργιος Δ. Σταυρίδης

Βοηθός Διευθυντής: Αρίων Δ. Σταυρίδης

Άσφάλεια ζωής: δλοκλήρου. Μικτάι. Προικοδοτήσεως και διάφοροι. Τιμολόγια νέα και έπωφελέστατα. Άσφάλιστρα μετριώτατα. Όροι οί μάλλον έλευθέριοι. Απόλυτος έξασφάλισις. Έλλειψις ένοχλητικῶν διατυπώσεων. Προθυμία διά τήν παραδοχήν τῶν κινδύνων και διά τήν διακανόνισιν τῶν ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ

Διά τήν Σμύρνην, νομόν *Άϊδινίου*

και νήσους *Άρχιπελάγους*

ΑΡ. ΕΣΑΠΑΛΟΓΑΟΥ και ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

Δίοδος Ναζαρέτ (Βακιρτζιάν) Άρ. 63

ΣΜΥΡΝΗ

Γενικός Έπιθεωρητής: J. OZVIEL